VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68
THỨ SÁU
24.10.2025 (4.9 Ất Tỵ)
Số 128 (4262)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

Lễ đón Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân thăm chính thức Cộng hòa Bulgaria [2]

DỰ ÁN LUẬT BÁO CHÍ (SỬA ĐỔI):
Mở rộng hành lang pháp lý cho báo chí số [3]

BỘ QUY TẮC ỨNG XỬ VĂN HÓA TRÊN KHÔNG GIAN MẠNG:

Đề cao đạo đức và trách nhiệm của người sử dụng mạng xã hội

[5]

Học sinh và sinh viên là những đối tượng cần được tuyên truyền nhằm nâng cao ý thức, trách nhiệm ứng xử trên không gian mạng. Trong ảnh: Học sinh Trường Trung học Nam Trung Yên (Hà Nội) học chuyên đề sử dụng mạng an toàn, hiệu quả
Ảnh: B.LÂM

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Chuyện vinh danh…

● **CAO CHƯ**

Thông tin công ty sản xuất thịt bò giả vừa bị công an Hà Nội phát hiện từng được vinh danh thương hiệu uy tín quốc gia hẳn nhiều người không khỏi sốc. Chuyện xảy ra ở Công ty cổ phần thực phẩm Hida (HidaFoods). Họ mua thịt trâu kém chất lượng nhập từ Ấn Độ với giá khoảng 150.000đ/kg, về bơm tinh chất tạo vân mỡ, rồi gắn mác thịt bò Wagyu cao cấp, và bán ra với giá 400.000 - 600.000 đ/kg. "Hô biến" thịt trâu thành thịt bò hàng hiệu, giờ những người có trách nhiệm phải đối diện với pháp luật.

(Xem tiếp trang 2)

Chỉ có thể phát triển bền vững khi lấy văn hóa làm gốc [8]

Chủ động dẫn dắt xu thế tại thị trường Trung Quốc [6]

ĐỘI TUYỂN BÓNG ĐÁ NỮ:
Sẵn sàng cho hành trình bảo vệ "ngôi hậu" [14]

Lễ đón Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân thăm chính thức Cộng hòa Bulgaria

Lễ đón Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Việt Nam Tô Lâm và phu nhân cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam thăm chính thức Cộng hòa Bulgaria đã diễn ra trọng thể tại Quảng trường Thánh Alexander Nevski.

Sáng qua 23.10 (giờ địa phương), lễ đón Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Việt Nam Tô Lâm và phu nhân Ngô Phương Ly, cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam thăm chính thức Cộng hòa Bulgaria đã diễn ra trọng thể tại Quảng trường Thánh Alexander Nevski, trung tâm Thủ đô Sofia (Bulgaria). Tổng thống Cộng hòa Bulgaria Rumen Radev và phu nhân đã chủ trì lễ đón.

Tổng thống Cộng hòa Bulgaria Rumen Radev và phu nhân chủ trì Lễ đón Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân thăm chính thức Bulgaria Ảnh: TTXVN

Xe chở Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân tiến vào Quảng trường Thánh Alexander Nevski, trước sự chào đón trang nghiêm của đội nghi lễ, quân nhạc. Tổng thống Cộng hòa Bulgaria Rumen Radev và phu nhân đón Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân tại nơi đỗ xe, bắt tay, chào mừng và mời Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân di chuyển tới thảm đỏ, bước vào vị trí danh dự. Đội trưởng đội danh dự đã chào mừng Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân đến thăm Bulgaria. Quốc kỳ hai nước tung bay. Trong không khí trang nghiêm, Quân nhạc cử Quốc thiều Việt Nam và Quốc thiều Bulgaria.

Sau đó, hai nhà lãnh đạo giới thiệu đoàn viên chính thức hai nước dự lễ đón. Tổng Bí thư Tô Lâm và Tổng thống Cộng hòa Bulgaria Rumen Radev tiến hành duyệt đội danh dự.

Ngay sau Lễ đón, Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân cùng Tổng thống Cộng hòa Bulgaria Rumen Radev và phu nhân cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đã đặt vòng hoa tưởng nhớ các chiến sĩ vô danh tại Tượng đài Chiến sĩ vô danh.

Việt Nam và Bulgaria thiết lập quan hệ ngoại giao ngày 8.2.1950. Việc Bulgaria là một trong những quốc gia đầu tiên công nhận và thiết lập quan hệ ngoại giao với Việt Nam thể hiện tình đoàn kết quốc tế trong sáng và sự ủng hộ quý báu của nhân dân Bulgaria đối với sự nghiệp giải phóng dân tộc của Việt Nam. Ngay từ năm 1957, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đặt chân đến Bulgaria, thể hiện sớm mối quan hệ gắn bó và tin cậy giữa hai dân tộc.

Chuyến thăm diễn ra vào thời điểm hai nước đang kỷ niệm 75 năm thiết lập quan hệ ngoại giao (1950-2025), một mối quan hệ thủy chung, tin cậy và đã được thử thách, vun đắp qua nhiều thập kỷ, từ những năm tháng đấu tranh vì độc lập dân tộc đến công cuộc xây dựng và phát triển đất nước. Chuyến thăm lần này là dịp để lãnh đạo cấp cao hai nước cùng nhìn lại những thành tựu phát triển quan hệ để từ đó có những định hướng mang tính chiến lược, đưa quan hệ hữu nghị truyền thống lâu đời Việt Nam - Bulgaria lên tầm cao mới, nhất là trong các lĩnh vực hợp tác Bulgaria có thế mạnh và Việt Nam có nhu cầu như công nghệ thông tin, lượng tử, trí tuệ nhân tạo (AI), chuyển đổi số, chuyển đổi xanh, y sinh... **P.V**

Chuyện vinh danh…

(Tiếp theo trang 1)

Vậy mà chỉ cách đây mới hai tháng, tháng 8.2025, HidaFoods được xướng tên trong danh sách 10 thương hiệu tiêu biểu, đại diện cho các doanh nghiệp có đóng góp tích cực trong lĩnh vực sản xuất, dịch vụ và phát triển cộng đồng: "HidaFoods đã xuất sắc vượt qua hàng trăm đề cử để góp mặt trong Top 10 thương hiệu uy tín quốc gia 2025…". Vậy thì hội đồng xét tặng danh hiệu này là gì, gồm những ai và cơ quan chịu trách nhiệm chính của sự vinh danh này là cơ quan nào?

Sự vụ khiến người viết nhớ đến những loại giải thưởng, vinh danh khác trên lĩnh vực tinh thần. Ở các giải báo chí, thường không quá khó để đánh giá về chất lượng, vì người chấm giải có thể chiếu với cuộc sống thực tại, ngôn ngữ báo chí lại khá rõ ràng để thẩm định chất lượng tác phẩm. Riêng đối với các giải văn học nghệ thuật, sau khi công bố giải, thường có sự "lùm xùm". Ít thì người ta rỉ tai nhau, nhiều hơn người ta nói công khai chỗ đông người, nặng hơn nữa người ta phát biểu tại hội nghị, thậm chí có những đơn kiện cáo. "Văn mình vợ người", văn chương tự cổ vô bằng cứ, câu nói của người xưa quả không sai, phải nói là tự thân yếu tố chủ quan đến khách quan đều rất khó để đoán định. Có người luôn nghĩ tác phẩm của mình luôn là nhất, nên sẽ thắc mắc nếu không được giải cao. Có người thấy tác phẩm của mình chỉ có giải thấp, bèn xin "rút".

Tại một tỉnh nọ, giải văn học nghệ thuật lấy tên một danh nhân làm tên giải, đã xét trao giải nhiều lần, nhưng đến lần nọ, việc xét trao giải dẫn đến kiện cáo, đến bất hòa, "đấu" nhau dằng dai trên mạng xã hội. Sự việc dẫn đến mất đoàn kết kéo dài rất nhiều năm, tỉnh ra tay giải quyết, một thời gian dài mới tạm yên.

Lại ở một tỉnh nọ, tác phẩm văn học nghệ thuật có ít và đương nhiên càng ít tác phẩm gửi dự giải, ban tổ chức, hội đồng chấm giải, xét giải bèn "đôn" các tác phẩm xem ra khá tầm thường vào các giải cao. Từ ấy mọi người có tâm lý xem thường giải thưởng. Phía sau việc chấm xét giải cũng hẳn nhiều vấn đề để suy ngẫm. Người ta có những mối quan hệ khác nhau, và từ mối quan hệ này, sự thiên vị cũng không thể tránh khỏi. Có thể có những người tác phẩm không thật xuất sắc, nhưng tác giả lại giỏi "lobby", hẳn sẽ có giải cao.

Dù lý do là gì, sự xét giải không tương xứng sẽ nảy sinh nhiều vấn đề khác. Và trộm nghĩ, hội đồng chấm giải không thể xong việc phủi tay, mà phải có trách nhiệm, vinh danh không đúng tức là tự hạ thấp uy danh của mình. Tất nhiên nếu vinh danh đúng, thì hội đồng và thành viên của nó cũng được thơm danh.

Văn chương nghệ thuật đúng là cái "tự cổ vô bằng cứ", những cái gọi là "chuẩn" chỉ là những nguyên lý chung, còn khi bước vào cụ thể tác phẩm có thể chấm cao có thể chấm thấp. Và đương nhiên người ta phải liên tưởng đến hội đồng chấm giải, chấm hội thi. Suy cho cùng, hội đồng cũng chỉ là những cảm nhận của từng cá nhân cộng lại. Khi có những "lùm xùm" thì cá nhân bèn núp bóng tập thể, mà ở đây là hội đồng.

Vậy thì qua cái vụ tôn vinh thương hiệu đã nói trên kia, sao ta không công khai cá nhân và tập thể hội đồng để thiên hạ biết? Chính áp lực của dư luận khiến những người nhận trách nhiệm "cầm cân nảy mực" phải nghiêm túc trong công việc của mình. Mặt khác khi đặt ra một giải thưởng nào đó, cũng nên tính đến mặt trái, mặt phải của nó. Mặt phải là nó có thể ghi nhận, kích thích sáng tạo. Mặt trái là nó có thể gây nên bất hòa, kìm hãm sự sáng tạo. Sau khi đã tính toán kỹ lưỡng lợi hại thì mới nên đặt ra hoặc thôi giải thưởng. Suy cho cùng, sự đón nhận của công chúng đối với một tác phẩm chính là sự "thẩm định" đáng tin hơn cả. ■

Lập hồ sơ khoa học "Tri thức dân gian trồng và chế biến nhãn lồng Hưng Yên" đệ trình UNESCO ghi danh

Văn phòng Chính phủ có văn bản số 10238/VPCP-KGVX ngày 22.10.2025 gửi Bộ trưởng Bộ VHTTDL và Chủ tịch UBND tỉnh Hưng Yên về việc lập hồ sơ khoa học "Tri thức dân gian trồng và chế biến nhãn lồng Hưng Yên" đệ trình UNESCO ghi danh vào Danh sách di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.

Theo đó, xét đề nghị của Bộ VHTTDL tại Tờ trình số 416/TTr-BVHTTDL ngày 29.9.2025 về việc lập hồ sơ khoa học di sản văn hóa phi vật thể "Tri thức dân gian trồng và chế biến nhãn lồng Hưng Yên" đệ trình UNESCO xem xét ghi danh vào Danh sách di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại, Phó Thủ tướng Chính phủ Mai Văn Chính có ý kiến như sau: Bộ VHTTDL hướng dẫn UBND tỉnh Hưng Yên lập hồ sơ khoa học di sản văn hóa phi vật thể "Tri thức dân gian trồng và chế biến nhãn lồng Hưng Yên" theo quy định của Luật Di sản văn hóa số 45/2024/QH15 và các văn bản hướng dẫn thi hành để tôn vinh, bảo vệ và phát huy giá trị của di sản văn hóa phi vật thể.

V.D

Lựa chọn hiện vật để lập hồ sơ đề nghị công nhận bảo vật quốc gia năm 2025

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương vừa ký văn bản số 5600/BVHTTDL-DSVH gửi Bộ, ngành, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội ở Trung ương; UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương về lựa chọn hiện vật để lập hồ sơ đề nghị công nhận bảo vật quốc gia.

Văn bản cho biết, đến hết năm 2024, đã có 327 bảo vật quốc gia được Thủ tướng Chính phủ quyết định công nhận, hiện đang được bảo vệ và phát huy giá trị tại các bảo tàng, ban quản lý di tích, một số trung tâm lưu trữ, các tổ chức, cá nhân trên địa bàn cả nước. Năm 2025, để tiếp tục nhận diện và lựa chọn những hiện vật có giá trị đặc biệt quý hiếm tiêu biểu của đất nước về lịch sử, văn hóa, khoa học, Bộ VHTTDL đề nghị các Bộ, ngành, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội ở Trung ương và UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương căn cứ quy định tại khoản 1 và điểm a khoản 2 Điều 44 Luật Di sản văn hóa năm 2024, chỉ đạo lựa chọn, lập hồ sơ khoa học hiện vật đề nghị công nhận bảo vật quốc gia gửi Bộ trưởng Bộ VHTTDL xem xét, trình Thủ tướng Chính phủ.

Văn bản đề nghị và hồ sơ hiện vật gửi về Bộ VHTTDL trước ngày 26.11.2025.

L.SƠN

Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam chuẩn bị ra mắt sản phẩm du lịch văn hóa "Đêm Bảo tàng"

Ngày 31.10, Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam (VNFAM) sẽ chính thức ra mắt sản phẩm du lịch văn hóa "Đêm Bảo tàng". Sự kiện "Đêm Bảo tàng" được tổ chức một lần vào thứ Sáu cuối cùng mỗi tháng theo các chủ đề khác nhau, lần lượt là: Thu quyến rũ (31.10), Chuyện phố mùa đông (28.11) và Thương nhớ Mười Hai (26.12). Thời gian tổ chức có thể thay đổi theo điều kiện thực tế khách quan, được thông báo trên Fanpage/Website của VNFAM (Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam) và các kênh truyền thông khác.

Khi đến trải nghiệm "Đêm Bảo tàng", người dân và du khách sẽ được tự do tham quan bảo tàng khi lên đèn, thưởng lãm bộ sưu tập hiện vật và các tác phẩm giá trị cùng ứng dụng thuyết minh tự động iMuseum VFA; xem họa sĩ vẽ trực họa, được hướng dẫn vẽ ký họa trong khuôn viên; thực hành thủ công như trang trí đèn lồng giấy dó, in tranh khắc gỗ; gặp gỡ cùng chuyên gia/nhà nghiên cứu để tìm hiểu về 9 bảo vật quốc gia và các hiện vật giá trị, tác phẩm tiêu biểu của nền mỹ thuật Việt Nam… Sự thu hút của "Đêm Bảo tàng" là chỉ với một điểm đến, người dân và du khách được tuỳ chọn tham gia các trải nghiệm văn hóa nghệ thuật đan xen, xuyên suốt theo chủ đề nhất định. Chủ đề và nội dung của các hoạt động được thay đổi qua mỗi tháng mang trải nghiệm mới mẻ, phù hợp với nhịp chuyển động bốn mùa và đời sống năng động Thủ đô. **T.SƯƠNG**

DỰ ÁN LUẬT BÁO CHÍ (SỬA ĐỔI):

Mở rộng hành lang pháp lý cho báo chí số

● THU SÂM; ảnh: TRẦN HUẤN

Trình bày tờ trình về dự án Luật Báo chí (sửa đổi) tại phiên họp Quốc hội vào sáng qua 23.10, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh, với những nội dung được sửa đổi toàn diện, khi được Quốc hội xem xét thông qua, luật sẽ tạo tác động tích cực trên nhiều phương diện, góp phần xây dựng nền báo chí cách mạng Việt Nam hiện đại, nhân văn và chuyên nghiệp.

Phân quyền mạnh cho UBND cấp tỉnh

Về sự cần thiết và căn cứ xây dựng, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng cho biết, Luật Báo chí (sửa đổi) được xây dựng nhằm hoàn thiện hệ thống pháp luật, thể chế hóa đầy đủ chủ trương, đường lối của Đảng về báo chí; đồng thời kịp thời điều chỉnh, quản lý hoạt động báo chí trong bối cảnh khoa học, công nghệ và truyền thông hiện đại phát triển nhanh, mạnh. Việc sửa đổi cũng nhằm khắc phục những hạn chế, bất cập của luật hiện hành, đáp ứng yêu cầu phát triển báo chí trong giai đoạn mới.

Về bố cục, dự thảo Luật gồm 4 chương, 51 điều (giảm 2 chương, 10 điều so với luật hiện hành), được xây dựng trên cơ sở kế thừa các quy định còn phù hợp, đồng thời sửa đổi và bổ sung nhiều nội dung quan trọng nhằm nâng cao chất lượng quản trị hệ thống báo chí quốc gia. Đây là sự điều chỉnh toàn diện, không chỉ về kỹ thuật pháp lý mà còn thể hiện rõ tinh thần kiến tạo phát triển, tạo hành lang pháp lý thuận lợi để báo chí Việt Nam chuyển mình mạnh mẽ trong giai đoạn tới.

Theo tờ trình, dự án Luật Báo chí (sửa đổi) bám sát bốn nhóm chính sách lớn gồm: Tăng cường công tác quản lý hoạt động báo chí; nâng cao chất lượng người làm báo và lãnh đạo cơ quan báo chí; thúc đẩy phát triển kinh tế báo chí và điều chỉnh hoạt động của cơ quan báo chí trên không gian mạng. "Dự thảo luật tiếp tục bảo đảm quyền tự do báo chí, quyền tự do ngôn luận trên báo chí của công dân", Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng khẳng định.

Về các nội dung bổ sung, dự thảo luật đã thêm ba điều mới. Cụ thể: Điều 20 quy định việc thu hồi giấy phép hoạt động báo chí nhằm khắc phục tình trạng chỉ có chế tài xử phạt vi phạm hành chính mà chưa có biện pháp răn đe đủ mạnh; Điều 30 quy định về hoạt động báo chí trên không gian mạng; Điều 31 nêu rõ trách nhiệm của cơ quan báo chí khi mở kênh nội dung trên không gian mạng. Những quy định này được xem là bước tiến quan trọng trong việc xác lập hành lang pháp lý cho báo chí số, bảo đảm không gian báo chí chính thống được quản trị minh bạch, an toàn, có khả năng chống lại tin giả và sự chi phối từ các nền tảng xuyên biên giới.

Đáng chú ý, dự án luật lần này dự kiến phân quyền cho UBND cấp tỉnh thêm 10 thủ tục hành chính đối với cơ quan báo chí, tổ chức và doanh nghiệp địa phương. Cùng với đó, trong quá trình xây dựng các văn bản hướng dẫn thi hành, Chính phủ sẽ tiếp tục cắt giảm 20 thủ tục hành chính, giúp đơn giản hóa điều kiện, giảm thời gian và chi phí tuân thủ. Theo đó, số lượng thủ tục hành chính được quy định trong luật mới chỉ còn 48 thủ tục, thay vì 68 thủ tục như hiện nay.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng trình bày tờ trình về dự án Luật Báo chí (sửa đổi)

Toàn cảnh phiên họp tại tổ 12

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng cho biết, dự thảo luật còn bổ sung quy định khẳng định vị trí, vai trò của báo chí: "Báo chí ở nước Cộng hòa XHCN Việt Nam là báo chí cách mạng", thể hiện rõ tính lịch sử và sứ mệnh của nền báo chí cách mạng Việt Nam. Dự thảo cũng bổ sung nguyên tắc phát triển báo chí gắn với trách nhiệm xã hội và nghĩa vụ đạo đức nghề nghiệp, không chạy theo thương mại hóa, bảo đảm báo chí thực hiện sứ mệnh định hướng và dẫn dắt thông tin trong xã hội.

"Với những điều chỉnh toàn diện nêu trên, Luật Báo chí (sửa đổi) khi được thông qua sẽ tạo tác động tích cực trên nhiều phương diện. Đối với Nhà nước, luật cung cấp công cụ pháp lý đủ mạnh để quản trị rủi ro truyền thông, giữ vững an ninh tư tưởng và chủ quyền số quốc gia. Đối với cơ quan báo chí, luật mở ra hành lang pháp lý phát triển mô hình kinh tế báo chí, chuyển đổi số, khai thác nội dung đa nền tảng, hình thành các cơ quan truyền thông chủ lực đa phương tiện, tiền đề để hình thành các tập đoàn báo chí quốc gia trong tương lai gần. Đối với đội ngũ người làm báo, luật nâng cao giá trị nghề nghiệp, bảo vệ quyền tác nghiệp hợp pháp, đồng thời loại bỏ những cá nhân lợi dụng báo chí trục lợi. Với xã hội, luật giúp công dân tiếp cận thông tin trung thực, chính xác, góp phần xây dựng môi trường truyền thông lành mạnh, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, với chế độ XHCN", Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh.

Tán thành quan điểm phát triển kinh tế báo chí

Trình bày báo cáo thẩm tra, Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội Nguyễn Đắc Vinh khẳng định, việc sửa đổi toàn diện Luật Báo chí là cần thiết, nhằm tiếp tục thể chế hóa chủ trương của Đảng về xây dựng nền báo chí, truyền thông chuyên nghiệp, nhân văn, hiện đại, đồng thời khắc phục những hạn chế, bất cập trong công tác báo chí thời gian qua.

Ủy ban cơ bản thống nhất với các quy định mới về "cơ quan truyền thông chủ lực đa phương tiện" (khoản 6, Điều 16), song đề nghị cần làm rõ hơn nội hàm, tiêu chí xác định và cơ chế tài chính đặc thù đối với mô hình này. Về kinh tế báo chí, Chủ nhiệm Ủy ban Nguyễn Đắc Vinh cho biết, Ủy ban tán thành việc bổ sung các quy định nhằm tạo điều kiện để các cơ quan báo chí tăng nguồn thu, nâng cao năng lực tài chính, đảm bảo hoạt động bền vững. Tuy nhiên, ông đề nghị cần làm rõ hơn khái niệm "kinh tế báo chí" cũng như các cơ chế liên quan đến đầu tư công, cơ chế tự chủ và nguồn thu từ hoạt động kinh doanh của cơ quan báo chí.

Về chuyển đổi số trong lĩnh vực báo chí, Ủy ban đề nghị bổ sung các quy định cụ thể theo hướng khuyến khích phát triển nền tảng công nghệ số trong nước, thúc đẩy phân phối nội dung thông tin báo chí trên môi trường mạng; đồng thời quy định rõ quyền và trách nhiệm pháp lý của nhà báo, cơ quan báo chí khi sử dụng trí tuệ nhân tạo (AI) trong hoạt động nghiệp vụ.

Cần xem báo chí như một ngành công nghiệp văn hóa

Phát biểu tại phiên thảo luận, đại biểu Vũ Trọng Kim (Ninh Bình) bày tỏ sự đồng thuận cao với sự cần thiết ban hành Luật Báo chí (sửa đổi), đồng thời đánh giá dự thảo được chuẩn bị công phu, có chất lượng. Ông cũng đề cập tới quyền tác giả trong lĩnh vực báo chí (Điều 39), một nội dung kế thừa từ Luật Báo chí 2016, cần tiếp tục được thực thi nghiêm túc để bảo đảm tính đồng bộ của hệ thống pháp luật.

Đại biểu Tô Văn Tám (Quảng Ngãi) đề nghị bổ sung các quy định, nhất là về nguồn lực để phát triển các cơ quan báo chí chủ lực và bổ sung thêm các hành vi bị nghiêm cấm (Điều 9) với những nội dung xuyên tạc đường lối, chủ trương của Đảng, phủ nhận, xuyên tạc vai trò lãnh đạo của Đảng. Đáng chú ý, đại biểu Bùi Hoài Sơn (Hà Nội) nhấn mạnh, đây là một dự án luật có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, không chỉ với sự phát triển của nền báo chí cách mạng Việt Nam, mà còn với công cuộc xây dựng Nhà nước pháp quyền, phát triển kinh tế - xã hội, bảo vệ chủ quyền và nâng cao vị thế quốc gia trong bối cảnh hội nhập. Ông cho rằng, cần nhìn nhận báo chí như một ngành công nghiệp văn hóa, một lĩnh vực sáng tạo có giá trị kinh tế và văn hóa cao, gắn bó chặt chẽ với các ngành công nghiệp sáng tạo khác như âm nhạc, điện ảnh, quảng cáo, xuất bản, phát thanh - truyền hình.

"Khi báo chí được đặt trong hệ sinh thái công nghiệp văn hóa, chúng ta có thể tạo ra chuỗi giá trị gia tăng lớn, vừa thực hiện nhiệm vụ chính trị, vừa đóng góp cho tăng trưởng kinh tế và quảng bá hình ảnh quốc gia", ông Bùi Hoài Sơn nói. Đại biểu Sơn cũng đề xuất tăng phân cấp, phân quyền cho địa phương trong quản lý và phát triển báo chí gắn với văn hóa bản địa; đồng thời khuyến khích hình thành các tập đoàn báo chí, mô hình liên kết đa phương tiện để nâng cao hiệu quả hoạt động, đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế.

"Với những điều chỉnh này, Luật Báo chí (sửa đổi) sẽ góp phần xây dựng nền báo chí cách mạng Việt Nam chuyên nghiệp, nhân văn, hiện đại, vừa đáp ứng nhu cầu thông tin trong nước, vừa khẳng định vị thế Việt Nam trên trường quốc tế", đại biểu Bùi Hoài Sơn nhấn mạnh. ■

Từng bước phát triển, tự chủ công nghệ đường sắt, tàu điện ngầm

Sáng qua 23.10, Thủ tướng Phạm Minh Chính, Trưởng ban Chỉ đạo các công trình trọng điểm, dự án quan trọng quốc gia lĩnh vực đường sắt chủ trì phiên họp thứ 4 của Ban Chỉ đạo. Hội nghị kết nối trực tuyến từ trụ sở Chính phủ tới 18 tỉnh, thành phố có các dự án đường sắt đi qua.

Thủ tướng Phạm Minh Chính phát biểu kết luận phiên họp **Ảnh: N.BẮC**

Phát biểu kết luận, Thủ tướng Phạm Minh Chính ghi nhận nỗ lực của các Bộ, ngành, địa phương trong việc thực hiện các nhiệm vụ được giao. Chính phủ, các Bộ, ngành đã rất tích cực thu xếp vốn từ nhiều nguồn cho dự án Lào Cai - Hà Nội - Hải Phòng và đường sắt tốc độ cao Bắc - Nam. Thủ tướng cũng biểu dương và đề nghị các địa phương tham khảo cách làm của tỉnh Ninh Bình trong giải phóng mặt bằng.

Bên cạnh đó còn một số nhiệm vụ quan trọng chưa hoàn thành liên quan tiến độ đàm phán, ký hiệp định vay vốn dự án đường sắt Lào Cai - Hà Nội - Hải Phòng và đề xuất phát hành trái phiếu Chính phủ để huy động vốn cho dự án này, cũng như phương án chuyển giao công nghệ dự án; lập Đề án tái cơ cấu Tổng công ty Đường sắt Việt Nam; rà soát, hướng dẫn chủ đầu tư về cung cấp điện nguồn, hệ thống điện và nhu cầu điện đảm bảo cung cấp cho các dự án đường sắt. Về yêu cầu, các công việc, nhiệm vụ chung thời gian tới, Thủ tướng Chính phủ nêu rõ, khối lượng, nhiệm vụ của Ban Chỉ đạo là hết sức nặng nề, phức tạp, tiến độ gấp, đặc biệt là Bộ Xây dựng và các địa phương. Quá trình triển khai các dự án phải bảo đảm chất lượng, kỹ thuật, tiến độ, hiệu quả, khả thi. Thủ tướng nhấn mạnh, cách tiếp cận là chuyển giao công nghệ, từng bước phát triển, tự chủ công nghệ đường sắt, tàu điện ngầm, phát triển hệ sinh thái đường sắt.

Do vậy Thủ tướng Chính phủ yêu cầu các cơ quan tiếp tục huy động tối đa nguồn lực, nhất là cán bộ, công chức có trình độ, năng lực, trách nhiệm cao để bố trí nhiệm vụ chuyên trách triển khai các dự án, công trình, nhiệm vụ về đường sắt và cần rà soát có cơ chế, chính sách, đãi ngộ phù hợp. Đối với các thành viên Ban Chỉ đạo, tất cả phải nêu cao tinh thần trách nhiệm cao nhất, phát huy tính tự lực, tự cường, dám nghĩ, dám làm, chủ động, tích cực, linh hoạt, sáng tạo, không trông chờ, ỷ lại, không để ách tắc công việc, làm việc có trọng tâm, trọng điểm đổi mới phương pháp, cách nghĩ, cách làm để hoàn thành nhiệm vụ được giao. Trong quá trình tổ chức thực hiện, nhất là khi gặp khó khăn, vướng mắc thì cần nêu cao tinh thần "tư tưởng phải thông, quyết tâm phải cao, nỗ lực phải lớn, hành động phải quyết liệt, hiệu quả, làm việc nào dứt việc đó, làm việc nào ra việc đó" và báo cáo ngay cấp có thẩm quyền để xử lý, giải quyết.

Các Bộ, ngành, các địa phương, chủ đầu tư, nhà thầu, cơ quan, đơn vị liên quan tập trung tháo gỡ pháp lý; tập trung tháo gỡ các rào cản về thể chế, cắt giảm thủ tục hành chính rườm rà; bảo đảm phân công "6 rõ": Rõ người, rõ việc, rõ thời gian, rõ trách nhiệm, rõ sản phẩm, rõ thẩm quyền, để "3 dễ": Dễ kiểm tra, dễ đôn đốc, dễ đánh giá. Việc triển khai các dự án trên tinh thần "3 có" và "2 không", trong đó "3 có" là: Có lợi ích của Nhà nước, có lợi ích của người dân, có lợi ích của doanh nghiệp và "2 không" gồm: Không tham nhũng, tiêu cực, không để thất thoát, lãng phí tài sản, công sức, tiền bạc của nhân dân. Tiếp tục nêu cao tinh thần đoàn kết, tăng cường sự phối hợp giữa các cơ quan trong hệ thống chính trị, giữa Trung ương và địa phương, giữa nhà đầu tư, nhà thầu, tư vấn; tranh thủ sự ủng hộ, vào cuộc của nhân dân, nhất là trong công tác bồi thường, hỗ trợ, tái định cư các dự án và các đơn vị quân đội, công an hỗ trợ, vận động người dân, bảo đảm an ninh, an toàn… trên địa bàn.

UBND các tỉnh, thành phố có dự án đi qua (đường sắt Lào Cai - Hà Nội - Hải Phòng và đường sắt tốc độ cao Bắc - Nam) tập trung chỉ đạo, đẩy nhanh tiến độ giải phóng mặt bằng, di dời hạ tầng kỹ thuật, xây dựng các khu tái định cư theo đúng kế hoạch đã đề ra cho từng dự án, bảo đảm nơi ở mới của người dân phải tốt hơn hoặc bằng nơi ở cũ. Các Bí thư Tỉnh ủy, Thành ủy, Trưởng ban Chỉ đạo giải phóng mặt bằng địa phương trực tiếp chỉ đạo, chịu trách nhiệm; Bộ Tài chính tiếp tục hướng dẫn, tạo điều kiện thuận lợi cho địa phương trong việc ứng vốn, phân bổ vốn cho công tác giải phóng mặt bằng.

Giao nhiệm vụ cụ thể cho các Bộ, ngành, địa phương, Thủ tướng nhấn mạnh 2 nhiệm vụ rất quan trọng. Theo đó, Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ Xây dựng khẩn trương hoàn thành ban hành các tiêu chuẩn, quy chuẩn liên quan và quy trình lựa chọn phương thức đầu tư, nhà đầu tư các dự án. Về nguồn vốn cho giải phóng mặt bằng và dự án thành phần 1 của 2 dự án đường sắt tốc độ cao Bắc - Nam và tuyến Lào Cai - Hà Nội - Hải Phòng, Thủ tướng chỉ đạo Bộ Tài chính, Bộ Xây dựng khẩn trương phân bổ nguồn vốn cho địa phương để giải ngân, đồng thời các địa phương ứng vốn trên tinh thần chủ động, tích cực, linh hoạt. Các địa phương khẩn trương rà soát, báo cáo chính xác nhu cầu vốn về Bộ Xây dựng và Bộ Tài chính để kịp thời bố trí, điều phối, bảo đảm không để chậm trễ vì thiếu vốn. Bộ Xây dựng phối hợp với Bộ Tư pháp tiếp tục rà soát, tổng hợp, xây dựng, hoàn thiện các cơ chế, chính sách để trình Quốc hội, xử lý tất cả các vướng mắc pháp lý, từ đó huy động nguồn lực nhà nước và ngoài nhà nước, Trung ương và địa phương… cho các dự án...

P.V (tổng hợp)

Khẩn trương ứng phó áp thấp nhiệt đới gần Biển Đông

Chiều qua 23.10, Ban Chỉ đạo Phòng thủ dân sự Quốc gia ban hành văn bản số 20/BCĐ-BNNMT gửi UBND các tỉnh, thành phố ven biển từ Nghệ An đến Khánh Hòa về việc chủ động ứng phó với áp thấp nhiệt đới gần Biển Đông.

Theo bản tin của Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn quốc gia, hồi 7h ngày 23.10, vị trí tâm áp thấp nhiệt đới ở vào khoảng 20,4 độ Vĩ Bắc; 121,4 độ Kinh Đông; dự báo trong 24 giờ tới, áp thấp nhiệt đới di chuyển theo hướng Nam Tây Nam với tốc độ 20 km/h. Do ảnh hưởng của áp thấp nhiệt đới kết hợp với không khí lạnh tăng cường nên vùng biển phía Đông của khu vực Bắc Biển Đông có gió mạnh dần lên cấp 6-7, giật cấp 9, sóng biển cao 3-5m; biển động mạnh.

Để chủ động ứng phó với áp thấp nhiệt đới gần Biển Đông, Ban Chỉ đạo Phòng thủ dân sự Quốc gia đề nghị các tỉnh, thành phố nêu trên theo dõi chặt chẽ bản tin cảnh báo, dự báo và diễn biến của áp thấp nhiệt đới; thông báo cho thuyền trưởng, chủ các phương tiện, tàu thuyền đang hoạt động trên biển biết để chủ động phòng tránh và có kế hoạch sản xuất phù hợp, đảm bảo an toàn về người và tài sản; duy trì thông tin liên lạc nhằm xử lý kịp thời các tình huống xấu có thể xảy ra. Các tỉnh, thành phố sẵn sàng lực lượng, phương tiện để triển khai công tác cứu hộ, cứu nạn khi có tình huống, đồng thời tổ chức trực ban nghiêm túc, thường xuyên báo cáo về Ban Chỉ đạo Phòng thủ dân sự Quốc gia (qua Cục Quản lý đê điều và Phòng, chống thiên tai, Bộ Nông nghiệp và Môi trường).

B.N

Quảng Ngãi di dời khẩn cấp hàng chục hộ dân sau khi phát hiện núi nứt toác

UBND xã Ba Vinh (Quảng Ngãi) cho biết, ngay sau khi phát hiện vết nứt dưới chân núi Gò Oát cách khu dân cư khoảng 1,2 km, nguy cơ gây sạt lở cao, nhằm đảm bảo an toàn tính mạng và tài sản, chính quyền xã đã di dời, sơ tán khẩn cấp 61 hộ dân, với 216 nhân khẩu sống dưới chân núi Gò Oát, thôn Ba Lang đến điểm nhà văn hóa thôn Nước Sung (cũ) và nhà văn hóa thôn Hóc Đô, xã Ba Vinh.

Theo Phó chủ tịch UBND xã Ba Vinh Phạm Văn Rạch, ngoài phương án di dời dân khẩn cấp, UBND xã cũng tổ chức lực lượng theo dõi chặt chẽ 24/24h. Đồng thời có văn bản kiến nghị sở, ngành liên quan sớm triển khai phương án khảo sát, xử lý, khắc phục vết nứt. Về lâu dài, địa phương mong muốn, cấp trên quan tâm bố trí nguồn kinh phí xây dựng khu tái định cư cho các hộ dân nằm trong khu vực bị ảnh hưởng để ổn định cuộc sống.

Trước đó, UBND xã Ba Vinh đã tổ chức kiểm tra điểm có nguy cơ sạt lở núi, nhận thấy có hai vị trí ảnh hưởng gần khu dân cư, điểm thứ nhất trên núi Gò Oát có nhiều mạch nước ngầm chảy ra bất thường khi có mưa lớn trên địa bàn xã. Điểm thứ hai nằm trên sườn núi có độ dốc 45 độ, khảo sát cho thấy có vết nứt đất ngang sườn núi, chiều dài khoảng 100m, rộng 0,6m, chiều sâu khoảng 1m. Khu vực xung quanh vết nứt có nhiều tảng đá lớn nằm rải rác, nếu xảy ra sạt lở, đất đá sẽ lăn xuống khu dân cư.

NHƯ ĐỒNG

BỘ QUY TẮC ỨNG XỬ VĂN HÓA TRÊN KHÔNG GIAN MẠNG:

Đề cao đạo đức và trách nhiệm của người sử dụng mạng xã hội

● ĐÌNH TOÁN

Không gian mạng đang trở thành "tấm gương" phản chiếu rõ nét văn hóa ứng xử của người sử dụng mạng xã hội. Tuy nhiên, song hành với mặt sáng là sự gia tăng của các biểu hiện lệch chuẩn như ngôn từ kích động, bình luận thù ghét, tin giả, xúc phạm danh dự người khác...

Thực trạng này đang cho thấy sự cần thiết của việc nâng cao ý thức, trách nhiệm của từng cá nhân trong thực hiện hành vi trên môi trường số, hướng đến một không gian mạng lành mạnh và chuẩn mực.

Phát triển hài hòa công nghệ với các giá trị văn hóa

Để tạo dựng những "lá chắn thép" trên không gian mạng, bên cạnh những quy định của pháp luật, Bộ VHTTDL đang trong quá trình xây dựng dự thảo Bộ quy tắc ứng xử văn hóa trên không gian mạng. Bộ quy tắc ứng xử được kỳ vọng sẽ đảm bảo về một môi trường an toàn và lành mạnh cho cộng đồng mạng. Khi các nguyên tắc, chuẩn mực được ban hành và phổ biến rộng rãi, người dùng sẽ có cơ sở để hành xử văn minh, tôn trọng lẫn nhau, hạn chế những hành vi phản văn hóa, kích động hận thù.

Theo Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lê Hải Bình, không gian mạng ngày càng trở thành một phần không thể tách rời trong đời sống hiện đại. Bên cạnh những tác động tích cực, không gian mạng cũng mang đến nhiều thách thức và tác động tiêu cực đến người dùng. Đặc biệt, những hành vi lệch chuẩn trên môi trường mạng đang tạo ra những nguy cơ, ảnh hưởng tiêu cực đến sự hình thành, phát triển nhân cách, đạo đức và lối sống của giới trẻ, khiến không ít bậc phụ huynh cảm thấy lo lắng. "Trong bối cảnh đó, việc định hướng chuẩn mực hành vi trên không gian mạng là hết sức cần thiết. Bên cạnh các quy định pháp luật, Bộ quy tắc ứng xử sẽ là nền tảng để xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh trên không gian mạng; để không gian mạng là nơi lan toả những giá trị tích cực, nhân văn. Khi Bộ quy tắc được ban hành, các Bộ, ngành, cơ quan, đơn vị và cá nhân cần chung tay để các nội dung về ứng xử được lan toả trong đời sống và mỗi cá nhân thể hiện mình là người dùng mạng xã hội có trách nhiệm", Thứ trưởng Thường trực Lê Hải Bình nhấn mạnh.

Thông tin về dự thảo Bộ quy tắc ứng xử văn hóa trên không gian mạng, Phó Cục trưởng Cục Phát thanh, truyền hình và thông tin điện tử (Bộ VHTTDL) Nguyễn Thị Thanh Huyền cho biết, dự thảo lần hai của Bộ quy tắc ứng xử gồm 3 chương, 11 điều về định hướng hành vi ứng xử văn minh, xây dựng không gian mạng lành mạnh và nâng cao trách nhiệm của các cá nhân, người có ảnh hưởng trên không gian mạng (KOL, KOC) và các doanh nghiệp. Đặc biệt, các điểm đáng chú ý của dự thảo là khuyến nghị người dùng cần tìm hiểu và tuân thủ các quy định pháp luật, quy tắc, tiêu chuẩn cộng đồng của các nền tảng số, mạng xã hội khi tham gia; không phát tán, chia sẻ tin giả, tin sai sự thật hoặc tin đồn chưa được xác minh và các thông tin vi phạm pháp luật khác; tuân thủ, tôn trọng quyền sở hữu trí tuệ các sản phẩm số trên môi trường mạng...

Dự thảo cũng nêu rõ khái niệm người có ảnh hưởng trên không gian mạng và phạm vi điều chỉnh, bổ sung điều khoản đối với công ty truyền thông, báo chí.

Cô và trò Trường Trung học Nam Trung Yên (Hà Nội) với chuyên đề sử dụng mạng an toàn, hiệu quả **Ảnh: B.LÂM**

> *Việt Nam đang thể hiện là một trong những quốc gia rất cởi mở trong việc chào đón các doanh nghiệp công nghệ, nền tảng mạng xã hội hoạt động tại nước ta. Tuy nhiên, bên cạnh gia tăng trải nghiệm cho người dùng thì hoạt động trên không gian mạng cũng phát sinh nhiều diễn biến phức tạp.*
>
> *Song hành với các quy định của pháp luật thì việc ban hành Bộ quy tắc ứng xử văn hóa trên không gian mạng là cần thiết và được kỳ vọng sẽ tác động tích cực, trực tiếp tới khoảng 76 triệu người dùng mạng xã hội tại Việt Nam.*
>
> **(Phó Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương TRẦN THANH LÂM)**

Người có sức ảnh hưởng cần ứng xử có trách nhiệm

Đánh giá về sự cần thiết của việc ban hành Bộ quy tắc ứng xử văn hóa trên không gian mạng, Phó Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương Trần Thanh Lâm cho hay, Bộ quy tắc ứng xử được xây dựng trong bối cảnh Đảng, Nhà nước ta đã có những định hướng, chỉ đạo về phát triển khoa học, công nghệ và văn hóa, con người Việt Nam. Trong đó, nổi bật là các Nghị quyết: Nghị quyết 57-NQ/TW về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia; Nghị quyết 33-NQ/TW về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước. Đặc biệt, Bộ VHTTDL đang trong quá trình phối hợp với các cơ quan liên quan xây dựng dự thảo Nghị quyết của Bộ Chính trị về chấn hưng và phát triển văn hóa Việt Nam trong kỷ nguyên mới.

"Với định hướng phát triển nêu trên, Việt Nam đang thể hiện là một trong những quốc gia rất cởi mở trong việc chào đón các doanh nghiệp công nghệ, nền tảng mạng xã hội hoạt động tại nước ta. Tuy nhiên, bên cạnh gia tăng trải nghiệm cho người dùng thì hoạt động trên không gian mạng cũng phát sinh nhiều diễn biến phức tạp. Song hành với các quy định của pháp luật thì việc ban hành Bộ quy tắc ứng xử văn hóa trên không gian mạng là cần thiết và được kỳ vọng sẽ tác động tích cực, trực tiếp tới khoảng 76 triệu người dùng mạng xã hội tại Việt Nam", ông Trần Thanh Lâm nhấn mạnh.

Để Bộ quy tắc khi được ban hành có thể đi vào đời sống, nhận được sự đồng thuận và hưởng ứng của người dân, ông Trần Thanh Lâm bày tỏ mong muốn nội dung văn bản sẽ được hoàn thiện theo hướng gần gũi, dễ hiểu, dễ thực hiện, tránh sử dụng những thuật ngữ quá chuyên ngành. Ủng hộ việc cần sớm ban hành Bộ quy tắc ứng xử, Cục trưởng Cục Nghệ thuật biểu diễn (Bộ VHTTDL), NSND Nguyễn Xuân Bắc khẳng định, sau khi được ban hành, việc tuyên truyền, phổ biến rộng rãi Bộ quy tắc ứng xử văn hóa trên không gian mạng cần được đẩy mạnh để người dùng mạng hiểu và thực hiện nghiêm túc. Đây sẽ là yếu tố then chốt để phát huy hiệu quả của Bộ quy tắc. Không gian mạng chỉ thực sự lành mạnh khi mỗi người ý thức được trách nhiệm của mình trong phát ngôn và hành vi, để không còn những nạn nhân phải chịu tổn thương từ các cuộc tấn công ảo.

> *Việc định hướng chuẩn mực hành vi trên không gian mạng là hết sức cần thiết. Bên cạnh các quy định pháp luật, Bộ quy tắc ứng xử sẽ là nền tảng để xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh trên không gian mạng; để không gian mạng là nơi lan tỏa những giá trị tích cực, nhân văn.*
>
> *Khi Bộ quy tắc được ban hành, các Bộ, ngành, cơ quan, đơn vị và cá nhân cần chung tay để các nội dung về ứng xử được lan tỏa trong đời sống và mỗi cá nhân thể hiện mình là người dùng mạng xã hội có trách nhiệm.*
>
> **(Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL LÊ HẢI BÌNH)**

Cùng với đó, đại diện các doanh nghiệp như Meta, TikTok, YeaH1, Metub cũng bày tỏ sự đồng tình với các nội dung của Bộ quy tắc ứng xử. Ông Nguyễn Lâm Thanh (đại diện TikTok Việt Nam) đề xuất thêm, việc đưa Bộ quy tắc ứng xử vào thực tế cần tính đến yếu tố linh hoạt, phù hợp với đặc thù của môi trường số. Đồng quan điểm, đại diện của Tập đoàn YeaH1, ông Phạm Anh Thi cho rằng, việc ban hành Bộ quy tắc là bước đi cần thiết để phát triển một không gian mạng an toàn và lành mạnh. Về đối tượng áp dụng, phía YeaH1 kiến nghị nên đưa người có sức ảnh hưởng vào thành nhóm đối tượng riêng, thay vì gộp vào cá nhân vì đây là nhóm người có khả năng định hình và dẫn dắt dư luận ở quy mô lớn. Điều này sẽ tạo cơ sở vững chắc để xây dựng các quy tắc ứng xử chuyên sâu, chi tiết và tương xứng hơn với tầm ảnh hưởng của họ, từ đó nâng cao hiệu quả điều chỉnh của Bộ quy tắc.

"Khi đã xác định người có ảnh hưởng là một nhóm đối tượng đặc thù, cơ quan có thẩm quyền cần những hướng dẫn cụ thể hơn. Thay vì chỉ nêu ra các khái niệm mang tính định tính như "trái với thuần phong mỹ tục", chúng tôi đề xuất cụ thể hóa các hành vi "nên" và "không nên". Điều này sẽ giúp các nhà sáng tạo nội dung, những người đóng vai trò quan trọng trong hệ sinh thái số dễ dàng thấu hiểu và tự giác tuân thủ, góp phần lan tỏa những giá trị tích cực một cách hiệu quả nhất", ông Thi chia sẻ.■

Chủ động dẫn dắt xu thế tại thị trường Trung Quốc

● **Bài, ảnh: PHƯƠNG LAN - HÀ HẢI (từ Trung Quốc)**

Từ ngày 20 - 28.10, đoàn công tác của Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam với hơn 60 thành viên tổ chức Chương trình giới thiệu du lịch Việt Nam và kết nối doanh nghiệp tại ba thành phố: Bắc Kinh, Trùng Khánh và Thành Đô (Trung Quốc) - những "cửa ngõ chiến lược" của thị trường hơn 1,4 tỉ dân.

Trải nghiệm đích thực - Sống cùng di sản xanh

Trong bức tranh phục hồi du lịch toàn cầu, các quốc gia trong khu vực đang tăng tốc cạnh tranh để giành lại dòng khách quốc tế, đặc biệt ở thị trường Trung Quốc với hơn 105 triệu lượt khách xuất ngoại mỗi năm, với mức chi tiêu du lịch 250 tỉ USD. Việt Nam không đợi dòng khách quay trở lại, mà lựa chọn bước ra, chủ động kiến tạo cuộc đối thoại mới về du lịch tại các trung tâm lớn của Trung Quốc.

Trước khi đại dịch xuất hiện, khách Trung Quốc chiếm 40% tổng lượng khách quốc tế đến Việt Nam, tương đương 5,8 triệu lượt năm 2019. Năm 2024, con số này đạt 3,7 triệu lượt, đứng thứ hai trong các thị trường gửi khách, song vẫn còn cách xa tiềm năng thực sự của thị trường hơn 105 triệu lượt khách đi du lịch nước ngoài. Trong bối cảnh Gen Z Trung Quốc ưa chuộng trải nghiệm bản địa, du lịch cá nhân hóa, du lịch xanh và chăm sóc sức khỏe, việc tiếp cận thị trường không thể chỉ dừng lại ở hoạt động giới thiệu sản phẩm, mà phải chuyển sang chiến lược "dẫn dắt xu thế".

Chương trình xúc tiến lần này là bước triển khai cụ thể Nghị quyết 226/NQ-CP về mục tiêu tăng trưởng, Công điện 34/CĐ-TTg về thúc đẩy du lịch, đồng thời hưởng ứng Năm giao lưu nhân văn Việt Nam - Trung Quốc 2025, kỷ niệm 75 năm thiết lập quan hệ ngoại giao giữa hai nước. Tại Bắc Kinh, Trùng Khánh và Thành Đô, đoàn du lịch Việt Nam đã giới thiệu nhóm chính sách mới về visa điện tử, kéo dài thời gian lưu trú, hạ tầng giao thông liên vùng, các sản phẩm du lịch cao cấp như nghỉ dưỡng biển, núi, MICE, golf, chăm sóc sức khoẻ, du lịch đường sắt, làng nghề, di sản và ẩm thực.

Thông điệp "Việt Nam - Vẻ đẹp bất tận: Trải nghiệm đích thực; Sống cùng di sản xanh" được truyền tải xuyên suốt, hướng tới định vị Việt Nam là điểm đến thân thiện, có độ mở về văn hóa, song song gìn giữ bản sắc và phát triển bền vững.

Doanh nghiệp hai nước trao đổi, tìm kiếm cơ hội hợp tác

Trong khuôn khổ chương trình, các hoạt động bao gồm: Trình chiếu clip quảng bá bằng tiếng Trung, giới thiệu mạng lưới hàng không và gói kích cầu, phiên hỏi - đáp mở, rút thăm vé máy bay, tour, voucher nghỉ dưỡng. Điều này tạo cảm giác "điểm đến sống động", không chỉ là dữ liệu khô trên các tài liệu quảng cáo.

Sức mạnh từ chiều sâu

Công sứ Đại sứ quán Việt Nam tại Trung Quốc Ninh Thành Công nhận định, thời gian qua hợp tác văn hóa, du lịch giữa Việt Nam và Trung Quốc đã có sự phát triển tích cực, ngày càng đi vào chiều sâu, góp phần nâng tầm "Quan hệ đối tác hợp tác chiến lược toàn diện", xây dựng Cộng đồng chia sẻ tương lai Việt Nam - Trung Quốc có ý nghĩa chiến lược với nội hàm "6 hơn". Trong đó, hợp tác du lịch đã phát huy vai trò cầu nối quan trọng cho các hoạt động giao thương, đầu tư và là điểm sáng trong quan hệ hai nước, góp phần tăng cường sự hiểu biết, tình cảm hữu nghị giữa nhân dân hai nước, góp phần củng cố "nền tảng xã hội vững chắc hơn".

Chương trình Giới thiệu Du lịch Việt Nam tại Trung Quốc lần này là cơ hội tốt để giới thiệu đến nhân dân Trung Quốc điểm đến du lịch hấp dẫn, an toàn và những hình ảnh tiêu biểu về đất nước, con người Việt Nam. Đại sứ quán Việt Nam tại Trung Quốc khẳng định sẽ luôn đồng hành, phối hợp chặt chẽ với các cơ quan ban, ngành hai nước triển khai hiệu quả các cơ chế hợp tác, tổ chức tốt các hoạt động xúc tiến, quảng bá văn hóa du lịch, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi nhất cho công dân Trung Quốc tới Việt Nam du lịch.

Tại Chương trình ở Bắc Kinh, bà Trịnh Phương, Phó Cục trưởng Cục Văn hóa và Du lịch thành phố Bắc Kinh cho biết, Việt Nam với bề dày lịch sử, nền văn hóa phong phú, cảnh quan thiên nhiên tươi đẹp và bản sắc độc đáo ngày càng thu hút nhiều du khách Trung Quốc đến tham quan, trải nghiệm. Đồng thời, Trung Quốc - thị trường khách quan trọng của Việt Nam, cũng luôn nỗ lực thúc đẩy du lịch hai chiều, tăng cường giao lưu, hiểu biết và gắn kết giữa nhân dân hai nước.

Trong thời gian tới, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam mong muốn phối hợp chặt chẽ với Sở Văn hóa và Du lịch tỉnh Tứ Xuyên, Tổng Lãnh sự quán Việt Nam tại Trùng Khánh, Ủy ban Phát triển Văn hóa và Du lịch thành phố Trùng Khánh, Cục Văn hóa, điện ảnh và Du lịch Thành Đô cùng các cơ quan và doanh nghiệp du lịch của hai nước để tăng cường trao đổi đoàn, tổ chức các hoạt động xúc tiến, hội thảo, famtrip, thúc đẩy hợp tác đầu tư, đào tạo nguồn nhân lực, chuyển đổi số và phát triển sản phẩm du lịch xanh, du lịch thông minh.

Sau phần giới thiệu điểm đến, tiệc giao thương B2B tại ba điểm tổ chức sự kiện giữa doanh nghiệp hai nước diễn ra trong không gian mang đậm bản sắc Việt Nam với phở, nem, cà phê, đặc sản vùng miền. Nghệ sĩ Nhà hát Ca Múa Nhạc Việt Nam trình diễn nhạc cụ dân tộc, dân ca ba miền, quyện hoà giữa nghệ thuật đương đại và truyền thống. Văn hóa, ẩm thực và âm nhạc trở thành phương tiện kết nối hiệu quả, tạo cảm xúc và ký ức đẹp về Việt Nam trong lòng đối tác.

Song song đó, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam làm việc với các cơ quan quản lý du lịch Trung Quốc, chính quyền địa phương, hãng hàng không, tập đoàn du lịch, hiệp hội nghề nghiệp. Các cuộc gặp đặt trọng tâm vào mở rộng đường bay mới, tăng chuyến charter, chia sẻ dữ liệu thị trường và phối hợp truyền thông số trên Douyin, WeChat, Weibo, Xiaohongshu, nơi giới trẻ Trung Quốc tìm cảm hứng cho chuyến đi.

Chuyến công tác được kỳ vọng tạo đột phá cho thị trường Trung Quốc với mục tiêu tăng trưởng tối thiểu 20-30% trong năm 2025, đồng thời tái định vị phân khúc khách từ "giá rẻ, số lượng lớn" sang "giá trị cao": MICE, golf, wellness, du lịch sang trọng và lưu trú dài ngày. Quan trọng hơn, chương trình mở rộng trục kết nối hàng không, hình thành "hành lang du lịch" giữa các thành phố lớn của Trung Quốc và các trung tâm du lịch Việt Nam như Hà Nội, TP.HCM, Đà Nẵng, Hạ Long, Nha Trang, Phú Quốc. Khi đường bay mở rộng, lưu trú được kéo dài, chi tiêu bình quân tăng, dòng vốn đầu tư dịch vụ, cơ sở hạ tầng sẽ dịch chuyển theo. ■

20 chương trình du lịch ẩm thực của TP.HCM

Sở Du lịch TP.HCM vừa công bố 20 chương trình du lịch ẩm thực năm 2025, giới thiệu loạt sản phẩm mới dành cho du khách yêu ẩm thực. Đây là hoạt động nằm trong chiến lược phát triển sản phẩm du lịch đặc trưng, hướng tới xây dựng TP.HCM trở thành điểm đến "thủ phủ ẩm thực" của khu vực.

Theo Sở Du lịch TP.HCM, trong bối cảnh thành phố mở rộng địa giới hành chính, tiềm năng phát triển du lịch ẩm thực ngày càng lớn, giúp thành phố trở thành trung tâm hội tụ tinh hoa ẩm thực trong nước và quốc tế. Từ lợi thế là đô thị sôi động, đa văn hóa, TP.HCM đang nỗ lực xây dựng những sản phẩm du lịch mới mẻ như du lịch đường thủy, văn hóa - lịch sử, sinh thái, cộng đồng… Trong đó, du lịch ẩm thực được xem là sản phẩm chiến lược, có sức hút và khả năng cạnh tranh cao trong khu vực.

Hàng loạt chương trình du lịch ẩm thực được doanh nghiệp lữ hành thiết kế lần này đa số dựa trên hệ thống dịch vụ ăn uống, mua sắm và điểm tham quan đặc trưng của thành phố mới sau sáp nhập. Các tour trải nghiệm có thời lượng linh hoạt từ nửa ngày đến ba ngày, kết hợp giữa ẩm thực đường phố TP.HCM với ẩm thực miệt vườn Bình Dương và hải sản tươi sống vùng biển Vũng Tàu. Một số sản phẩm nổi bật gồm tour ẩm thực bằng xe Vespa, tour trải nghiệm vườn ca cao và quy trình làm sô cô la, hay chương trình "Vào bếp cùng đầu bếp" ngay tại trung tâm TP Hồ Chí Minh.

Theo Sở Du lịch TP.HCM, sau khi mở rộng địa giới thành phố có 681 tài nguyên du lịch đủ điều kiện phát triển thành các điểm đến đa dạng, từ không gian đô thị hiện đại, di sản kiến trúc, chợ truyền thống đến vùng sông nước và biển đảo. Những chương trình du lịch ẩm thực mới không chỉ là hành trình khám phá hương vị mà còn kể câu chuyện về văn hóa, lịch sử và con người thành phố mang tên Bác. Đây là bước cụ thể hóa chiến lược phát triển sản phẩm du lịch ẩm thực TP.HCM đến năm 2030, hướng tới mục tiêu đón 10 triệu lượt khách quốc tế và doanh thu 290.000 tỉ đồng trong năm 2025.

Với 20 tour ẩm thực mới, ngành Du lịch thành phố đặt kỳ vọng chuỗi chương trình này sẽ góp phần làm mới trải nghiệm du khách, quảng bá hình ảnh một TP.HCM sôi động, cởi mở, sáng tạo, đồng thời lan tỏa thông điệp "Find your vibes - Tìm đúng chất, chạm đúng cảm", đưa thành phố tiếp tục khẳng định vị thế điểm đến du lịch quốc tế không thể bỏ qua.

HOÀNG HẢI

Điểm đến vùng biên cương

● **MINH HOÀNG; ảnh: NG.HÀ**

Dân tộc Hà Nhì sinh sống lâu đời ở vùng núi cao xã Sín Thầu, tỉnh Điện Biên có nền văn hóa đa dạng, đậm bản sắc với lời ca tiếng hát, điệu múa, nhạc cụ, trò chơi, văn học dân gian phản ánh lịch sử chinh phục tự nhiên và cuộc sống lao động, đấu tranh, thể hiện ước mơ hòa bình, ấm no, hạnh phúc. Những nét đẹp đó luôn được bà con gìn giữ, phát huy gắn với phát triển du lịch bền vững trên vùng đất biên cương.

Xã Sín Thầu, tỉnh Điện Biên được hình thành trên cơ sở sáp nhập từ các xã Sín Thầu, Sen Thượng, Leng Su Sìn, huyện Mường Nhé cũ. Sau sắp xếp, xã Sín Thầu có diện tích tự nhiên 516,42 km², là xã có diện tích lớn nhất tỉnh Điện Biên, nhưng dân số chỉ có trên 6.000 người, đồng bào dân tộc Hà Nhì chiếm đa số. Ngoài điều đặc biệt ấy, Sín Thầu còn có đường biên giới dài, có mốc số 0 là điểm giao giữa ba nước Việt Nam - Trung Quốc - Lào, có cột cờ A Pa Chải vừa được hoàn thành trên biên giới cực Tây của Tổ quốc.

Thời gian qua, việc gìn giữ, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, các hình thức sinh hoạt văn hóa dân gian truyền thống đã được cấp ủy, chính quyền xã Sín Thầu đặc biệt quan tâm, nhờ đó đời sống văn hóa - xã hội có nhiều khởi sắc, phong trào xây dựng bản làng, gia đình văn hóa được đẩy mạnh. Tại các bản có cộng đồng dân tộc Hà Nhì sinh sống luôn duy trì hoạt động các đội văn nghệ trình diễn, truyền dạy các nghi lễ truyền thống và nghệ thuật trình diễn dân gian…

Với sự quan tâm của các cấp, ngành, những nét đẹp truyền thống, bản sắc văn hóa dân tộc Hà Nhì được bảo tồn, phát huy như: Tết Khù Sự Chà"; Tết mùa mưa, cầu mùa; Lễ hội cúng rừng... Trong đó, Lễ Gạ Ma Thú (lễ cúng bản) là một trong những nghi lễ tâm linh, tín ngưỡng độc đáo được giữ gìn, trao truyền qua nhiều thế hệ. Năm 2019, với những giá trị văn hóa tiêu biểu, phản ánh nhiều mặt của cuộc sống kinh tế, văn hóa, xã hội của cộng đồng dân tộc Hà Nhì, Lễ Gạ Ma Thú đã được Bộ VHTTDL công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

Lớp tập huấn góp phần bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của người Hà Nhì

Dân tộc Hà Nhì sinh sống lâu đời ở vùng núi cao xã Sín Thầu có nền văn hóa đa dạng, đậm bản sắc

Nghề làm trang phục được người phụ nữ Hà Nhì truyền lại từ thời xa xưa. Từ các bà, các cụ đã làm áo, khăn, mũ và truyền lại cho các thế hệ sau. Bộ trang phục Hà Nhì với những hoa văn thể hiện mong muốn của con người trong đời sống thường ngày và cũng thể hiện sự tỉ mỉ, khéo léo của người phụ nữ Hà Nhì. Để hoàn thiện một bộ trang phục truyền thống thường mất rất nhiều thời gian và phải tỉ mẩn từng khâu, từ chọn nguyên liệu, nhuộm vải, đến thêu thùa... Đây không chỉ là lao động sáng tạo mà còn là cách để gìn giữ và truyền tải giá trị văn hóa qua các thế hệ.

Nhằm nâng cao năng lực cho cộng đồng và cán bộ cơ sở các xã về hoạt động văn hóa văn nghệ, Trung tâm Văn hóa, Điện ảnh tỉnh Điện Biên phối hợp với xã Sín Thầu tổ chức lớp tập huấn nghiệp vụ văn hóa, văn nghệ năm 2025, với sự tham gia của 40 học viên là viên chức văn hóa xã, thành viên đội văn nghệ dân gian dân tộc Hà Nhì tại các bản trên địa bàn xã Sín Thầu.

Tham gia lớp tập huấn có 40 học viên là viên chức văn hóa xã, thành viên đội văn nghệ dân gian dân tộc Hà Nhì

Các học viên được đội ngũ giảng viên Trung tâm Văn hóa, Điện ảnh tỉnh Điện Biên truyền đạt nhiều nội dung thiết thực về tổ chức hoạt động văn nghệ quần chúng, kiến thức cơ bản về kỹ năng hướng dẫn, tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ phát huy và giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc; phát triển, nhân rộng và giới thiệu những làn điệu dân ca, dân vũ, dân nhạc dân tộc Hà Nhì trên địa bàn Sín Thầu đến với du khách.

Lớp tập huấn là dịp để các học viên, nghệ nhân được tiếp cận, trao đổi, học hỏi kinh nghiệm trong công tác xây dựng phong trào văn hóa văn nghệ cơ sở, mở rộng hoạt động cộng đồng, đội văn nghệ với nhiều hình thức, nhằm bảo tồn, phát huy các giá trị di sản văn hóa dân tộc Hà Nhì gắn với phát triển du lịch bền vững trên vùng đất biên cương Điện Biên.■

Gia Lâm xây dựng nhiều tour, tuyến hấp dẫn

Để du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, xã Gia Lâm, Hà Nội đã triển khai nhiều giải pháp theo tinh thần Nghị quyết số 09-NQ/TU ngày 22.2.2022 của Thành ủy Hà Nội về "Phát triển công nghiệp văn hóa trên địa bàn Thủ đô giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045"… Xã đã tăng cường tuyên truyền, nâng cao nhận thức cộng đồng, tổ chức tốt lễ hội truyền thống; sân khấu hóa một số trích đoạn lễ hội, phục dựng trò chơi dân gian, biểu diễn nghệ thuật dân tộc phục vụ du khách.

Phát triển du lịch làng nghề chế biến nông sản ở thôn Thuận Quang, xây dựng sản phẩm trải nghiệm như làm bánh đúc, hành phi, tham quan khu trưng bày sản phẩm OCOP, xây dựng thương hiệu, nhãn hiệu tập thể sản phẩm làng nghề. Gia Lâm còn khuyến khích đầu tư khu sinh thái, trải nghiệm nông nghiệp cho du khách; mở rộng vùng chuyên canh cây cảnh, hoa, nông sản sạch… Để phát triển công nghiệp du lịch trên địa bàn, xã đã chủ động phối hợp với Sở Du lịch và các doanh nghiệp lữ hành xây dựng tour, tuyến du lịch mới như tour du lịch văn hóa, sinh thái, trải nghiệm, nghỉ dưỡng, kết nối với các làng nghề và điểm đến ở Bắc Ninh, Hưng Yên…, tạo chuỗi du lịch liên vùng hấp dẫn.

Cùng với đó, xã triển khai mô hình "du lịch thông minh": Lắp đặt wifi miễn phí, xây dựng cơ sở dữ liệu số, bản đồ số về di sản, du lịch, thương mại; phát triển ứng dụng tra cứu thông tin trên thiết bị thông minh, giúp du khách tiếp cận thuận tiện các điểm đến, góp phần quảng bá, phát huy giá trị di sản văn hóa và thúc đẩy du lịch Gia Lâm phát triển bền vững.

LAN HƯƠNG

Lớp bồi dưỡng du lịch cộng đồng

Từ ngày 21-24.10, tại Làng văn hóa du lịch cộng đồng thông minh thôn Khau Tràng, xã Hồng Thái, Ban Quản lý các khu du lịch tỉnh Tuyên Quang phối hợp với UBND xã và trường Cao đẳng Du lịch Hà Nội tổ chức lớp bồi dưỡng nghiệp vụ du lịch.

Tham gia lớp bồi dưỡng có 30 học viên là đại diện các hợp tác xã, hộ kinh doanh dịch vụ du lịch cộng đồng (Homestay) trên địa bàn. Nội dung khóa học tập trung vào các kỹ năng nghiệp vụ cơ bản như: Lễ tân, buồng, bàn, bar, hướng dẫn và điều hành tour; các điệu múa của dân tộc Dao tiền… Bên cạnh phần lý thuyết, học viên còn được tham gia thực hành, tham quan thực tế và rèn luyện kỹ năng thuyết minh tại các điểm du lịch cộng đồng.

Thông qua lớp học, học viên được nâng cao kiến thức và kỹ năng nghề nghiệp góp phần phát triển đội ngũ làm du lịch chuyên nghiệp, đáp ứng yêu cầu phát triển du lịch cộng đồng gắn với bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa các dân tộc ở Hồng Thái.

MINH THU

Chỉ có thể phát triển bền vững khi lấy văn hóa làm gốc

PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

Ngày 20.10 vừa qua, tại phiên khai mạc kỳ họp thứ 10, Quốc hội khóa XV, kỳ họp cuối cùng của nhiệm kỳ, Thủ tướng Phạm Minh Chính đã trình bày Báo cáo về kết quả thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế, xã hội 5 năm 2021-2025. Báo cáo không chỉ là tổng kết một giai đoạn đầy thử thách nhưng rực rỡ thành tựu, mà còn là minh chứng sống động cho sức mạnh mềm của dân tộc Việt Nam, sức mạnh của văn hóa, con người và khát vọng phát triển bền vững.

Năm năm qua, giữa biến động toàn cầu, đại dịch, xung đột và suy thoái kinh tế, Việt Nam vẫn đứng vững, không chỉ bằng năng lực điều hành kinh tế vĩ mô, mà còn nhờ nền tảng văn hóa sâu dày và bản lĩnh tinh thần của toàn dân tộc.

Văn hóa trở thành một trụ cột trong phát triển

Nhìn lại hành trình ấy, điều dễ nhận thấy nhất là vị thế của văn hóa trong chiến lược phát triển quốc gia đã thay đổi căn bản. Nếu như trước đây, văn hóa thường được xem như lĩnh vực "phụ trợ" của tăng trưởng, thì trong giai đoạn 2021-2025, nó đã trở thành một trụ cột phát triển ngang hàng với kinh tế, chính trị và xã hội. Trong Báo cáo của Chính phủ, Thủ tướng nhấn mạnh rằng tất cả 15/15 chỉ tiêu chủ yếu của năm 2025 đều đạt và vượt, đặc biệt là các chỉ tiêu về văn hóa, xã hội, an sinh và đời sống nhân dân đều hoàn thành vượt mức. Điều đó chứng minh rằng, văn hóa, với tư cách là nền tảng tinh thần của xã hội, đã thật sự được chuyển hóa thành động lực phát triển, chứ không còn là khẩu hiệu hay lĩnh vực mang tính biểu tượng.

Từ trong gian khó, sức sống văn hóa Việt Nam càng được khẳng định. Đại dịch Covid-19 đã từng khiến cả thế giới chao đảo, nhưng người Việt Nam đã vượt qua bằng một thứ "vắc xin đặc biệt", đó là tình người, sự sẻ chia, lòng nhân ái và niềm tin. Chính trong những thời khắc cam go ấy, giá trị văn hóa dân tộc: Đoàn kết, nghĩa tình, kiên cường đã trở thành sợi dây vô hình gắn kết cộng đồng, nuôi dưỡng tinh thần và vực dậy ý chí. Khi kinh tế phục hồi, văn hóa lại là lực đẩy giúp tái tạo niềm tin, khơi dậy khát vọng và lan tỏa năng lượng tích cực trong xã hội. Bức tranh phát triển năm năm qua cho thấy văn hóa Việt Nam đang chuyển mình mạnh mẽ. Công nghiệp văn hóa và sáng tạo được xem là lĩnh vực kinh tế mới, góp phần tạo việc làm, tăng thu nhập và lan tỏa giá trị Việt Nam ra thế giới. Việt Nam đã có 10 di sản được UNESCO ghi danh, nhiều sự kiện chính trị, nghệ thuật, thể thao, du lịch tầm quốc gia được tổ chức thành công. Mỗi sự kiện không chỉ là lễ hội của ký ức, mà còn là dịp khẳng định niềm tự hào dân tộc, tinh thần độc lập tự cường và khát vọng vươn lên trong kỷ nguyên mới. Việc Trung tâm Hội chợ Triển lãm Quốc gia, một trong 10 trung tâm lớn nhất thế giới đi vào hoạt động là dấu mốc cho thấy Việt Nam đã sẵn sàng bước vào thời kỳ phát triển công nghiệp sáng tạo tầm khu vực, gắn văn hóa với du lịch, thương mại và đổi mới công nghệ.

Đặc biệt, văn hóa không chỉ hiện diện trong các hoạt động lễ hội hay biểu tượng, mà còn thấm đẫm trong chính sách con người. Chính phủ đã dành tới 1,1 triệu tỉ đồng cho an sinh xã hội, chiếm gần 17% tổng chi ngân sách nhà nước; tỷ lệ hộ nghèo đa chiều giảm từ 4,4% xuống còn 1,3%; thu nhập bình quân người lao động tăng lên 8,3 triệu đồng/tháng. Đó không chỉ là thành quả kinh tế mà là kết quả của một chính sách phát triển lấy con người làm trung tâm. Các chương trình miễn, hỗ trợ học phí từ mầm non đến phổ thông, xây dựng 248 trường nội trú và bán trú vùng biên giới, hay việc mở rộng bảo hiểm y tế toàn dân…, tất cả đều thể hiện tinh thần "không để ai bị bỏ lại phía sau", một giá trị nhân văn sâu sắc của văn hóa Việt Nam hiện đại.

Đáng chú ý, chuyển đổi số trong lĩnh vực văn hóa đã tạo ra một bước ngoặt mới. Các cơ sở dữ liệu quốc gia về di sản, nghệ thuật, thể thao, du lịch được hình thành; nhiều bảo tàng ảo, không gian sáng tạo trực tuyến, nền tảng trình diễn số ra đời, mở rộng khả năng tiếp cận văn hóa tới mọi tầng lớp. Văn hóa giờ đây không còn là những di sản được trưng bày tĩnh lặng, mà trở thành dòng chảy sống động trên không gian số, nơi người dân được tham gia, tương tác và sáng tạo. Đó chính là hình ảnh của "văn hóa số", một khái niệm mới, nhưng đang định hình diện mạo của nền văn hóa Việt Nam trong thế kỷ XXI.

Khi mỗi người dân đều trở thành đại sứ văn hóa

Tuy nhiên, hành trình ấy không phải không có những khoảng trống cần được lấp đầy. Báo cáo của Chính phủ thẳng thắn chỉ ra rằng cơ chế, chính sách về văn hóa chưa đủ mạnh để khai thác hiệu quả các nguồn lực; công nghiệp văn hóa dù phát triển nhanh nhưng vẫn thiếu cơ chế tài chính đặc thù và khung pháp lý ổn định; chất lượng nguồn nhân lực văn hóa chưa đồng đều, đặc biệt ở cấp cơ sở và vùng sâu, vùng xa. Việc đào tạo cán bộ quản lý, nghệ sĩ, nhà sáng tạo chưa theo kịp yêu cầu hội nhập, trong khi nhiều thiết chế văn hóa hoạt động cầm chừng, chưa phát huy hiệu quả.

Chênh lệch trong tiếp cận và thụ hưởng văn hóa giữa các vùng miền vẫn còn lớn. Ở đô thị, người dân được hưởng lợi từ các hoạt động nghệ thuật, giải trí, sáng tạo phong phú; nhưng ở nông thôn, miền núi, nhà văn hóa xã vẫn đóng cửa, thư viện vắng người, rạp chiếu phim hiếm hoi. Trong khi đó, không gian mạng, nơi văn hóa số phát triển mạnh lại đặt ra nhiều thách thức về đạo đức, thẩm mỹ, giá trị sống, khi những nội dung lệch chuẩn, phản cảm dễ dàng lan truyền và tác động tiêu cực đến giới trẻ. Câu chuyện về "văn hóa ứng xử" trong môi trường trực tuyến, hay việc bảo vệ bản sắc văn hóa dân tộc trước sức ép toàn cầu hóa, vì thế, trở thành yêu cầu cấp thiết. Bên cạnh đó, thể chế và bộ máy quản lý văn hóa cũng cần được điều chỉnh để phù hợp với mô hình chính quyền hai cấp và xu hướng tự chủ của đơn vị sự nghiệp công lập. Việc sắp xếp, tinh gọn bộ máy tuy mang lại hiệu quả trong quản lý, nhưng cũng khiến một số địa phương lúng túng khi thiếu cán bộ chuyên trách văn hóa. Trong bối cảnh ấy, yêu cầu xây dựng một "thế hệ quản trị văn hóa mới" có tư duy hội nhập, năng lực số và tầm nhìn sáng tạo đang trở nên cấp bách hơn bao giờ hết.

Từ thực tiễn đó, Chính phủ đề ra một loạt định hướng chiến lược cho giai đoạn 2026-2030, trong đó văn hóa được đặt vào trung tâm của mô hình phát triển. Cùng với ba đột phá chiến lược: Thể chế, hạ tầng, nhân lực thì văn hóa được coi là "nguồn lực mềm" để tạo nên bản sắc và sức cạnh tranh quốc gia. Việc triển khai Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035 là bước đi có tính nền tảng, giúp huy động nguồn lực toàn xã hội, khuyến khích hợp tác công - tư trong xây dựng thiết chế văn hóa, phát triển công nghiệp sáng tạo, đào tạo nhân lực, và quảng bá hình ảnh Việt Nam ra thế giới. Đồng thời, các nhiệm vụ trọng tâm trong kế hoạch năm 2026 cũng thể hiện rõ

Du khách và các bạn trẻ tham quan, giao lưu tại Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam (Đồng Mô, Hà Nội)
Ảnh: P.V

> *Bài học của chặng đường 2021-2025 là rõ ràng: Chỉ có thể phát triển bền vững khi lấy văn hóa làm gốc. Văn hóa giúp ta đoàn kết trong khó khăn, sáng tạo trong thách thức và nhân văn trong mọi hành động. Đó là giá trị cốt lõi, là "sức mạnh mềm" đã và sẽ tiếp tục đưa Việt Nam tiến xa hơn trên con đường hội nhập và khẳng định vị thế trong thế giới đầy biến động hôm nay.*

định hướng phát triển văn hóa, con người Việt Nam trong kỷ nguyên số. Chính phủ đặt mục tiêu hoàn thiện thể chế, chính sách phát triển văn hóa, tổng kết các mô hình thí điểm để thể chế hóa thành chính sách chung cho cả nước; đẩy mạnh Đề án 06 về dữ liệu công dân và phong trào "Bình dân học vụ số", giúp người dân tiếp cận tri thức, dịch vụ và văn hóa trực tuyến một cách bình đẳng; phát triển Chính phủ số, chính quyền số, công dân số gắn liền với "văn hóa số", một nền văn hóa mới, năng động, sáng tạo và có khả năng kết nối toàn cầu.

Hướng đi đó thể hiện tư duy phát triển mới: Văn hóa không chỉ là nền tảng tinh thần mà còn là trục liên kết giữa kinh tế, xã hội và con người. Khi kinh tế hướng đến giá trị bền vững, chính trị hướng đến công bằng, thì văn hóa chính là "chất keo" tạo nên sự hài hòa và đồng thuận. Văn hóa không chỉ giúp định hình nhân cách cá nhân, mà còn tạo nên bản lĩnh quốc gia trong hội nhập. Một đất nước có thể mạnh về công nghệ, nhưng chỉ có thể đi xa nếu mạnh về văn hóa. Trong kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo, khi tốc độ phát triển của công nghệ vượt xa khả năng thích ứng của con người, thì văn hóa chính là điểm tựa để giữ thăng bằng. Văn hóa phải soi đường cho dân tộc. Bởi văn hóa không chỉ là ánh sáng của quá khứ, mà còn là ngọn lửa dẫn đường cho tương lai.

Nhìn lại năm năm qua và hướng tới chặng đường mới, có thể nói văn hóa Việt Nam đang bước vào giai đoạn phát triển mang tính bản lề. Chúng ta đã có nền tảng chính trị ổn định, kinh tế tăng trưởng mạnh mẽ, hạ tầng được đầu tư hiện đại; điều còn lại là làm sao để văn hóa thấm sâu vào mọi chính sách, mọi hành động, mọi công trình của quốc gia. Khi mỗi đô thị không chỉ đẹp về kiến trúc mà còn có hồn văn hóa; khi mỗi sản phẩm "Made in Vietnam" không chỉ mang giá trị thương mại mà còn chứa đựng câu chuyện văn hóa; khi mỗi người dân đều trở thành đại sứ văn hóa, khi đó Việt Nam thực sự sẽ bước vào kỷ nguyên phát triển bền vững.

Bài học của chặng đường 2021-2025 là rõ ràng: Chỉ có thể phát triển bền vững khi lấy văn hóa làm gốc. Văn hóa giúp ta đoàn kết trong khó khăn, sáng tạo trong thách thức và nhân văn trong mọi hành động. Đó là giá trị cốt lõi, là "sức mạnh mềm" đã và sẽ tiếp tục đưa Việt Nam tiến xa hơn trên con đường hội nhập và khẳng định vị thế trong thế giới đầy biến động hôm nay. Và khi ánh sáng ấy tiếp tục được thắp lên từ nghị trường Quốc hội, từ các nghị quyết, chính sách đến từng trái tim con người Việt Nam, chúng ta hoàn toàn có quyền tin rằng giai đoạn 2026-2030 sẽ là thập kỷ của bản sắc và sáng tạo Việt Nam, một kỷ nguyên mà trong mọi thành tựu vật chất đều lấp lánh ánh sáng của tinh thần Việt Nam, kiêu hãnh và nhân văn. ■

Giữ mạch nguồn dân ca ở làng Quan họ Hoài Trung

● **Bài, ảnh: HỒNG GẤM - HUY AN**

Câu lạc bộ Quan họ Hoài Trung (xã Liên Bão, Bắc Ninh) không chỉ là điểm hẹn giao duyên mà còn là không gian văn hóa sống động, nơi các thế hệ nối tiếp nhau gìn giữ và phục dựng những giá trị nguyên bản của dân ca Quan họ cổ.

Phòng trưng bày cũng là nơi để các thành viên trong CLB gặp gỡ, giao lưu

Là một trong 49 làng Quan họ cổ của Bắc Ninh, Hoài Trung từng nổi tiếng với những "bọn Quan họ" chơi đúng lề lối, giữ nguyên phong cách thanh nhã, lịch thiệp. Trước năm 1945, các cụ trong làng thường kết bạn, hát đối đáp với nhau trong các canh hát truyền thống, tạo nên đời sống văn hóa dân gian phong phú và tinh tế. Năm 1992, CLB Quan họ Hoài Trung được thành lập, ban đầu chỉ có 7 thành viên đều là những cụ cao tuổi, "chơi theo bọn", không có lớp trẻ kế cận. Anh Dương Đức Thắng, hậu duệ đời thứ 6 trong một gia đình Quan họ gốc, được ông nội truyền dạy từ khi mới 4 tuổi, trở thành hội viên trẻ nhất. Đến nay, anh là người duy nhất còn lại trong thế hệ cũ đó, vẫn miệt mài gìn giữ nếp chơi Quan họ cổ.

Trải qua hơn 30 năm hoạt động, CLB Quan họ Hoài Trung đã phát triển mạnh mẽ với 50 thành viên, trong đó có bốn người được tỉnh công nhận là nghệ nhân. Từ năm 2012, CLB còn duy trì lớp "Quan họ măng non" thu hút 18-25 em nhỏ trong năm học và lên đến 45 em vào dịp hè, những mầm xanh của di sản đang được vun đắp từng ngày. Điều đặc biệt khiến Quan họ Hoài Trung trở thành điểm sáng là sự kiên trì phục dựng những lối hát cổ đã mai một hơn nửa thế kỷ. Năm 2017, CLB phối hợp cùng Viện Âm nhạc Việt Nam tổ chức thành công một canh hát Quan họ cổ hoàn chỉnh, điều mà chưa nơi nào làm được. Đến nay, Hoài Trung vẫn là thôn duy nhất trong tỉnh hát được "canh Quan họ cổ 5 câu trên, 5 câu dưới", đồng thời khôi phục hát Chúc, hát Mừng, những lối hát chỉ còn trong ký ức của các nghệ nhân xưa.

Anh Dương Đức Thắng chia sẻ: "Hiện chúng tôi đã hát được 5 câu trên 5 câu dưới, 10 câu ra và 10 câu đối, tổng cộng là 20 câu. Dù chưa đủ 72 đầu câu, 36 giọng như các cụ ngày xưa, nhưng đây vẫn là điều đáng quý. Chúng tôi có tư liệu, có niềm tin, và đang từng bước khôi phục trọn vẹn lối hát cổ ấy".

Tình yêu Quan họ của các liền anh, liền chị ở Hoài Trung không chỉ thể hiện qua tiếng hát mà còn qua công cuộc sưu tầm bền bỉ suốt hàng chục năm. Từ năm 1996, anh Thắng đã bắt đầu sưu tầm các vật dụng, trang phục, tư liệu gắn liền với nghệ nhân Quan họ xưa như cơi trầu, bình vôi, ấm chén đến sập gụ, tủ chè, ô lục soạn, nón quai thao và những bộ trang phục… Một trong những kỷ vật quý nhất là chiếc cơi trầu khảm trai của bà nội anh Thắng, một liền chị nức tiếng vùng Kinh Bắc xưa. Anh Thắng kể, trong mỗi buổi sinh hoạt Quan họ, không thể thiếu được chiếc nón quai thao, ô lục soạn và miếng trầu têm cánh phượng. Bởi vậy, trước đây, mỗi khi đi "chơi" Quan họ, bà nội anh thường mang theo cơi trầu để têm trầu tiếp khách.

Tuy nhiên, trải qua thời gian, cơi trầu bị thất lạc. Lần theo những thông tin do mọi người kể, anh Thắng phải mất nhiều năm thuyết phục, tốn nhiều tiền của để chuộc lại. Hiện, cơi trầu là một trong những hiện vật độc đáo nhất tại phòng trưng bày. "Đó không chỉ là một hiện vật mà là ký ức, là linh hồn của nghề chơi Quan họ", anh Thắng xúc động nói. Năm 2022, phòng trưng bày "Quan họ xưa và nay" chính thức được mở tại thôn Hoài Trung, lưu giữ gần 200 hiện vật cổ, có tuổi đời từ 70 đến hơn 200 năm. Từng món đồ đều được gắn tên nghệ nhân, kể lại câu chuyện của một thời rực rỡ. CLB còn sưu tầm hơn 50 đầu sách về Quan họ từ năm 1928, 18 cuốn sổ chép tay với gần 2.000 bài Quan họ cổ và hơn 200 file ghi âm giọng hát xưa, những tư liệu vô giá cho nghiên cứu và truyền dạy.

Anh Dương Văn Thắng giới thiệu về những hiện vật trong phòng trưng bày

Chị Nguyễn Thị Huyền, Chủ nhiệm CLB chia sẻ: "Những kỷ vật ấy không chỉ là đồ vật, mà là cả một không gian văn hóa nghệ thuật mẫu mực, nơi thể hiện đầy đủ cái đẹp, cái tình, cái duyên Quan họ". Từ khi ra đời, phòng trưng bày đã đón hàng nghìn lượt khách trong nước và quốc tế, nhà nghiên cứu, học sinh, sinh viên đến tham quan, tìm hiểu. CLB cũng được mời trưng bày, quảng bá các hiện vật tại nhiều sự kiện lớn như Festival "Về miền Quan họ", "Không gian hội tụ tinh hoa di sản văn hóa phi vật thể" ở Bạc Liêu, hay tại Bảo tàng Điện Biên Phủ, Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam...

Không chỉ sưu tầm, CLB Quan họ Hoài Trung còn đặc biệt chú trọng công tác truyền dạy. Mỗi tuần, vào tối thứ Năm và Chủ nhật, tiếng hát lại vang lên trong căn phòng nhỏ, nơi các thành viên cùng nhau luyện tập, ôn lại làn điệu, hướng dẫn lớp trẻ hát đúng lề lối. Hoài Trung cũng duy trì tục kết bạn với Câu lạc bộ Quan họ làng Diềm (phường Kinh Bắc), tái hiện đúng phong tục "chơi Quan họ" cổ truyền hát giao duyên, đối đáp, thăm hỏi lịch thiệp, nhã nhặn. Với các liền anh, liền chị Hoài Trung, Quan họ không chỉ là nghệ thuật, mà còn là lối sống, là sự tinh tế trong ứng xử và tâm hồn người Kinh Bắc. Từ năm 2019, tỉnh Bắc Ninh có chính sách hỗ trợ 30 triệu đồng mỗi năm cho các làng Quan họ gốc và chế độ đãi ngộ nghệ nhân. Đây là nguồn động viên quý báu để các câu lạc bộ tiếp tục duy trì hoạt động, truyền dạy di sản.

Trải qua hơn ba thập kỷ, CLB Quan họ Hoài Trung đã trở thành biểu tượng của lòng đam mê, bền bỉ và trách nhiệm trong việc gìn giữ tinh hoa dân ca Quan họ. Với những đóng góp cho công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản, năm 2024, Bộ trưởng Bộ VHTTDL đã tặng Bằng khen cho Câu lạc bộ Quan họ Hoài Trung, nhân dịp kỷ niệm 15 năm Dân ca Quan họ Bắc Ninh được UNESCO vinh danh di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại. ■

THÚC ĐẨY THỰC THI QUYỀN SAO CHÉP:

Khơi dòng sáng tạo Việt

● **THÙY TRANG**

Trong bối cảnh nền kinh tế sáng tạo đang trở thành động lực phát triển của quốc gia, việc bảo vệ "quyền sao chép" - một quyền tưởng chừng nhỏ bé nhưng lại là trụ cột của đời sống tri thức - ngày càng trở nên cấp thiết. Hội thảo quốc tế *Xây dựng nền kinh tế sáng tạo: Thúc đẩy thực thi quyền sao chép tại Việt Nam* diễn ra tại TP.HCM ngày 22 - 23.10 không chỉ bàn về chính sách và công nghệ, mà còn khơi dậy câu chuyện rộng lớn hơn: Làm thế nào để tri thức, sáng tạo và lao động trí tuệ được tôn trọng, được trả công xứng đáng và trở thành nền tảng văn hóa của một xã hội công bằng, văn minh.

Hội thảo nhấn mạnh yêu cầu hoàn thiện khung pháp lý, tăng cường thực thi và xây dựng văn hóa tôn trọng bản quyền - nền tảng cho phát triển kinh tế sáng tạo Việt Nam

Nhiều "điểm nghẽn" trong phát triển kinh tế sáng tạo

Báo cáo của VIETRRO cho thấy, tình trạng vi phạm quyền sao chép tại Việt Nam vẫn phổ biến, gây thiệt hại nghiêm trọng cho nền kinh tế sáng tạo. Theo thống kê của Thư viện Quốc gia Việt Nam, hành vi sao chép tài liệu và xuất bản phẩm trái phép chiếm tỷ lệ cao, đặc biệt trong môi trường học đường và hoạt động số hóa tài liệu. Việt Nam hiện nằm trong nhóm 5 quốc gia có tỷ lệ sử dụng nội dung vi phạm cao nhất châu Á, với khoảng 59% người tham gia khảo sát thừa nhận từng truy cập nội dung vi phạm bản quyền.

Các nghiên cứu giai đoạn 2022-2024 ước tính thiệt hại kinh tế do vi phạm bản quyền số tại Việt Nam lên tới 350 triệu USD/năm, chủ yếu trong các lĩnh vực phim ảnh, âm nhạc và xuất bản. Tổn thất này không chỉ ảnh hưởng trực tiếp đến thu nhập của tác giả, mà còn làm giảm sức sáng tạo của xã hội, thất thu ngân sách và hạn chế năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp nội dung hợp pháp.

Báo cáo chỉ ra 5 "điểm nghẽn" lớn trong thực thi quyền sao chép hiện nay: Khó chứng minh hành vi sao chép số do hạn chế về giám định điện tử; Lỗ hổng trong các ngoại lệ bản quyền dễ bị lợi dụng; Thiếu nhân lực chuyên môn và phối hợp liên ngành; Thách thức từ công nghệ mới như AI và nền tảng chia sẻ tức thời; Sức ép quốc tế ngày càng tăng trong kiểm soát vi phạm sở hữu trí tuệ.

Các chuyên gia cho rằng: Cần sớm có giải pháp tổng thể để củng cố niềm tin và hiệu quả của hệ thống bảo hộ quyền sao chép - yếu tố then chốt cho sự phát triển và hội nhập của kinh tế sáng tạo Việt Nam.

Viện Khoa học Giáo dục và Môi trường nhận định, với dân số trẻ, năng lực sáng tạo cao và chính sách đổi mới được cụ thể hóa trong Nghị quyết 57-NQ/TW, Việt Nam có cơ hội xây dựng hệ sinh thái sáng tạo gắn với phát triển bền vững. Tuy nhiên, các thách thức vẫn lớn: Khung pháp lý chậm thích ứng với công nghệ số, nhất là trong xác lập quyền đối với tác phẩm do AI tạo ra; nhân lực sáng tạo - công nghệ còn thiếu; hạ tầng kỹ thuật số chưa đồng đều; và tình trạng vi phạm bản quyền phức tạp.

Viện đề xuất các giải pháp trọng tâm gồm: Hoàn thiện pháp lý về quyền tác giả trong môi trường số; hình thành quỹ hỗ trợ và bảo hiểm bản quyền cho các dự án sáng tạo; phát triển nhân lực liên ngành giữa nghệ thuật - công nghệ - kinh tế; và đầu tư hạ tầng sáng tạo công cộng.

Hoàn thiện chính sách - tạo động lực cho hệ sinh thái sáng tạo

Hiệp hội Quyền sao chép Việt Nam (VIETRRO) đề xuất nhiều giải pháp nhằm tận dụng cơ hội và hoàn thiện chính sách bảo hộ quyền sao chép trong kỷ nguyên số. Trước hết, cần cập nhật khung pháp lý theo hướng Nhà nước kiến tạo, bổ sung quy định về sao chép tạm thời, sao chép kỹ thuật và trách nhiệm của các nền tảng xuyên biên giới; đồng thời thực thi nghiêm cơ chế "thông báo và gỡ bỏ" theo Nghị định 17/2023, bảo đảm phản hồi trong 24 giờ.

Song song đó, Hiệp hội nhấn mạnh việc phát triển tổ chức đại diện tập thể quyền sao chép (CMO) theo chuẩn quốc tế, ứng dụng công nghệ như WIPO Connect để định danh tự động, theo dõi sử dụng tác phẩm và phân phối tiền bản quyền minh bạch. Hiện VIETRRO là đơn vị duy nhất tại Việt Nam được WIPO hỗ trợ vận hành hệ thống này, quản lý hơn 45.000 tác phẩm.

Hiệp hội cũng đề xuất đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục bản quyền, xây dựng văn hóa tôn trọng quyền sao chép trong trường học, thư viện và cộng đồng sáng tạo; đồng thời phối hợp liên bộ triển khai các chương trình đào tạo về sử dụng hợp pháp tác phẩm. Cùng với đó là tăng cường năng lực hành pháp thông qua việc thành lập Trung tâm giám định bản quyền số quốc gia, đào tạo chuyên gia pháp y số, ứng dụng blockchain xác minh nguồn gốc bản sao và thiết lập cơ chế phối hợp bốn bên: Cục Bản quyền - Công an mạng - Tòa án - CMO.

Ông Hoàng Trọng Quang, Chủ tịch VIETRRO cho biết: Từ khi thành lập năm 2010, Hiệp hội đã trải qua nhiều khó khăn về cơ chế, chính sách và nhận thức xã hội. "Chính từ những nút thắt đó, chúng tôi xác định nâng cao nhận thức là trọng tâm hoạt động. Nếu trước đây khái niệm quyền sao chép còn xa lạ, thì nay đã hiện diện trong văn bản nhà nước, hội thảo khoa học và ý thức cộng đồng", ông Quang chia sẻ.

Bà Nguyễn Thị Ngọc Hà, Phó Trưởng phòng Quản lý và Hợp tác quốc tế về quyền tác giả, quyền liên quan (Cục Bản quyền tác giả - Bộ VHTTDL) cho biết: Các hoạt động của VIETRRO đã góp phần lan tỏa nhận thức về bảo vệ quyền sao chép, tạo nền tảng để tác giả, nhà xuất bản, cơ sở giáo dục, thư viện và người sử dụng cùng thụ hưởng thành quả sáng tạo trên tinh thần chia sẻ và khai thác hợp pháp tài sản trí tuệ.

Theo bà Ngọc Hà, Việt Nam hiện là thành viên của 8 điều ước quốc tế đa phương về quyền tác giả, quyền liên quan; đã ký hai hiệp định song phương với Hoa Kỳ và Thụy Sĩ; và tham gia 15 hiệp định thương mại tự do có nội dung về bảo hộ quyền tác giả. Trong nước, hành lang pháp lý ngày càng hoàn thiện với Luật Sở hữu trí tuệ (sửa đổi 2022) và Nghị định 17/2023/NĐ-CP. Tại kỳ họp tháng 10.2025, Quốc hội cũng sẽ xem xét dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ theo thủ tục rút gọn.

Bộ VHTTDL đang hoàn thiện dự thảo Nghị định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực quyền tác giả, quyền liên quan (thay thế Nghị định 131/2013/NĐ-CP) để trình Chính phủ, bảo đảm phù hợp với cơ cấu tổ chức mới. Khi ban hành, đây sẽ là cơ sở pháp lý quan trọng cho công tác tuyên truyền, phổ biến và xử lý vi phạm bản quyền.

Bà Anita Huss-Ekerhult, Giám đốc điều hành kiêm Tổng Thư ký Liên đoàn Quốc tế các tổ chức Quyền sao chép (IFRRO), đánh giá cao nỗ lực hội nhập quốc tế của Việt Nam. Bà nhấn mạnh ba trọng tâm của IFRRO: Thúc đẩy cấp phép bản quyền tập thể giúp người dùng tiếp cận hợp pháp tri thức; đảm bảo thù lao xứng đáng cho chủ sở hữu quyền để khuyến khích sáng tạo bền vững; và tạo động lực phát triển tri thức quốc gia, góp phần làm giàu văn hóa dân tộc.

Các chuyên gia cho rằng hành động đồng bộ giữa Nhà nước, doanh nghiệp và cộng đồng sáng tạo sẽ là chìa khóa để đưa kinh tế sáng tạo trở thành động lực tăng trưởng bền vững của Việt Nam trong thập niên tới. ■

Triển lãm quốc tế Nghệ thuật và văn hóa tại TP.HCM

Triển lãm nghệ thuật quốc tế Lotus ArtHub với chủ đề Nghệ thuật và văn hóa đang diễn ra tại Trung tâm Nghệ thuật và Cộng đồng Lotus ArtHub (phường Tân Mỹ, TP.HCM) đến ngày 28.10, quy tụ 16 nghệ sĩ đến từ Nhật Bản, Brazil, Indonesia và Việt Nam.

Ông Siu Quý, Phó Chủ tịch Thường trực Hội Mỹ thuật TP.HCM, cho biết: "Không gian nghệ thuật Lotus ra đời trong một đô thị năng động, là điểm gặp gỡ giữa nghệ sĩ trong nước và thế giới, nơi chúng ta có thể chia sẻ và lan tỏa giá trị nghệ thuật đến cộng đồng". Lotus ArtHub được định hướng không chỉ là nơi trưng bày, mà còn là hành trình kết nối nghệ thuật với đời sống, khơi gợi đối thoại giữa nghệ sĩ, nhà nghiên cứu và công chúng, hướng tới một hệ sinh thái sáng tạo mở, nhân văn và bền vững.

Triển lãm giới thiệu tác phẩm của các nghệ sĩ Yoshinaga KoTaKu, Ando Keita (Nhật Bản); Ismanto Wahyudi, Alex Danny Santosa (Indonesia); Viudes Barboza (Brazil); cùng nhiều họa sĩ Việt Nam như: Nguyễn Minh Quang, Văn Diệu Liên, Hồ Hưng, Lâm Nhựt Thanh, Nguyễn Thành Nhân, Nguyễn Hồng Đức, Trần Thiên Nhứt, Phạm Đình Tiến, Đinh Duy Tân, Trần Đình Thắng, Nguyễn Duy Nhựt.

KIỀU GIANG

VĂN HÓA ĐỌC TRONG THỜI ĐẠI AI:

Chuyển mình hay mai một?

Bài cuối:

MỖI GIA ĐÌNH MỘT MẦM ĐỌC, MỖI TRƯỜNG HỌC MỘT VƯỜN TRI THỨC

● **THANH NGỌC - MINH ANH**

Trong bối cảnh kỷ nguyên số bùng nổ, việc xây dựng một nền văn hóa đọc vững mạnh tại Việt Nam không chỉ là mong muốn mà đã trở thành yêu cầu cấp thiết. Và để văn hóa đọc không bị lãng quên giữa dòng chảy công nghệ, cần bắt đầu từ những mầm non - thế hệ trẻ hôm nay.

Mỗi nhà một tủ sách "gieo mầm" văn hóa đọc

Trong một thế giới ngập tràn thông tin số và mạng xã hội, thói quen đọc sách truyền thống đã và đang đối mặt với nhiều thách thức. Tuy nhiên, vai trò của việc đọc sách, đặc biệt là việc xây dựng thói quen đọc sách bền vững, không chỉ không mất đi mà còn trở nên quan trọng hơn bao giờ hết đối với sự phát triển toàn diện của mỗi cá nhân và cả xã hội. Sách vừa là nguồn tri thức vô tận, vừa là "người thầy thầm lặng", là "khoản đầu tư có lãi nhất" của đời người.

Theo ông Lê Hoàng, Giám đốc Công ty TNHH Đường Sách TP.HCM, việc nâng cao sức đọc và phát triển văn hóa đọc trên cơ sở tác động hình thành thói quen đọc sách của cộng đồng là công việc có ý nghĩa đặc biệt quan trọng.

Thực tế, các quốc gia đã có nhiều biện pháp gây dựng nên thói quen đọc sách cho cộng đồng từ trẻ thơ trong môi trường gia đình và nhà trường. Như tại Hàn Quốc, người dân đã hình thành được nếp cha mẹ đọc sách cùng con mỗi tuần ít nhất 3 lần, mỗi lần là 30 phút; còn Thái Lan trong cuộc điều tra 55.920 gia đình (2015), cho thấy trẻ em dưới 6 tuổi đọc 71 phút/ngày, thanh niên đọc 94 phút/ngày, người ở độ tuổi lao động 61 phút/ngày, người già 44 phút/ngày...

Chuyên gia Lê Thùy Dương, Chủ nhiệm Dự án "Sách nhà mình" cho rằng, sách có thể "truyền cảm hứng, khích lệ, giúp con người khám phá và xây dựng giá trị cuộc sống, nhất là với trẻ nhỏ". Chính vì thế, việc cha mẹ định hướng và cùng con hình thành thói quen đọc sách từ sớm là yếu tố nền tảng cho sự phát triển nhân cách và tư duy độc lập. "Không khí đọc là bầu không khí chung của các thành viên gia đình. Khi ông bà, cha mẹ, con cái cùng đọc, đọc theo nhu cầu, đọc hàng ngày sẽ giúp trẻ giảm bớt thời gian dùng điện thoại, xem ti vi", bà Lê Thùy Dương nhấn mạnh.

Trong khi đó, tác giả, nhà giáo dục về sách thiếu nhi Phạm Thị Hoài Anh chia sẻ: Ở giai đoạn đầu đời, trẻ đọc được bao nhiêu cuốn sách không quan trọng, mà làm sao cho trẻ có nhu cầu, gắn bó và duy trì đọc sách như ăn cơm, uống nước mỗi ngày. Để làm được điều đó, cha mẹ cần làm gương, dành thời gian đọc cùng con, tạo không gian đọc và truyền năng lượng tích cực cho thói quen ấy.

Khẳng định cần xây dựng thói quen đọc sách cho trẻ từ tuổi ấu thơ, bà Nguyễn Kim Thoa, CEO Tân Việt Books cho rằng, cần thay đổi nhận thức của cha mẹ về sự cần thiết của việc đọc sách cho con và dạy con đọc sách từ sớm. Hiện nay, hầu hết cha mẹ còn chưa ý thức được điều này và cho rằng đọc sách là không cần thiết, không ảnh hưởng đến sự phát triển trí tuệ.

Bên cạnh đó, cần tạo ra một chương trình lớn mang tầm quốc gia, phát động và hành động mỗi nhà một tủ sách, mỗi doanh nghiệp một tủ sách, truyền bá lan tỏa để văn hóa đọc luôn hiện hữu trong mỗi gia đình, thẩm thấu vào bên trong suy nghĩ của mỗi người, khi đó hành động đọc trong mỗi gia đình sẽ tự được hình thành và phát triển.

Đưa văn hóa đọc trở thành bộ phận của văn hóa học đường

Nếu gia đình là nơi khơi nguồn, thì nhà trường chính là nơi duy trì và phát triển tình yêu sách. Bí thư Trung ương Đoàn, Chủ tịch Hội đồng Đội Trung ương Nguyễn Phạm Duy Trang cho biết: Tại các cơ sở giáo dục, phong trào đọc sách tiếp tục được chú trọng với nhiều mô hình thiết thực. Thư viện trường học được đầu tư, trở thành không gian nuôi dưỡng niềm đam mê tri thức, khơi dậy tư duy sáng tạo và tinh thần tự học của học sinh, sinh viên.

Các tổ chức đoàn, hội, đội đã chủ động phối hợp với ngành giáo dục triển khai các hoạt động như "Góc đọc xanh", "Thư viện số thanh niên", giờ đọc định kỳ, cuộc thi giới thiệu sách và ngày hội đọc sách, tuần lễ sách, qua đó đưa văn hóa đọc trở thành một bộ phận của văn hóa học đường.

Theo TS Nguyễn Thị Ngọc Minh, giảng viên Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội: Thư viện trường học có một vai trò rất quan trọng đối với hoạt động dạy và học. Ở một số quốc gia có nền giáo dục phát triển, thư viện được xem như trái tim của trường học; trong chương trình giáo dục phổ thông, hướng dẫn đọc được đưa vào như môn học bắt buộc.

Cần xây dựng thói quen đọc sách cho trẻ từ tuổi ấu thơ Ảnh: ITN

Tại Việt Nam, trong những năm gần đây, thư viện trường học bắt đầu được chú ý. Nhận thấy tầm quan trọng của hoạt động đọc sách với chất lượng giáo dục, nhiều trường học trên địa bàn TP Hà Nội và các tỉnh lân cận đã chú ý đầu tư cho thư viện và triển khai các hoạt động thúc đẩy việc đọc như tổ chức các câu lạc bộ đọc sách, ngày hội văn hóa đọc, đưa đọc sách thành tiết học trong chương trình, xây dựng danh mục sách khuyến đọc cho học sinh, tổ chức các hoạt động giới thiệu sách, giao lưu với tác giả... giúp học sinh hứng thú với việc đọc, bước đầu hình thành thói quen và kỹ năng đọc.

Tuy nhiên, do chưa có một giải pháp đồng bộ, nhất quán, xuyên suốt trong tất cả các cấp học, nên các trường còn gặp phải không ít khó khăn trong quá trình thực hiện. Nhiều chuyên gia cũng cho rằng: Đa phần các thư viện trường học chưa có được vốn sách phong phú, các hoạt động còn đơn điệu, cán bộ thư viện trình độ và số lượng hạn chế nên hiệu quả chưa được cao như mong muốn. Do đó, cần đổi mới hoạt động của thư viện trường học, biến nơi đây thật sự trở thành một trung tâm thông tin có khả năng hỗ trợ tối đa cho việc tự học, tự đọc của giáo viên và học sinh. Để thư viện có thể hoạt động hiệu quả, ngoài việc đầu tư vào cơ sở vật chất, việc tìm ra một mô hình hoạt động, xây dựng một hệ thống chương trình đọc khoa học, xuyên suốt, mang tính hệ thống là vô cùng cần thiết.

Nhận định thói quen đọc sách của thế hệ trẻ không thể phát triển nếu thiếu sự can thiệp mang tính hệ thống từ giáo dục và chính sách, ThS Đỗ Tiến Dũng, NXB Chính trị quốc gia Sự thật đề xuất việc đưa văn hóa đọc vào chương trình giáo dục chính quy là giải pháp mang tính căn cơ và lâu dài. Cụ thể, Bộ GD&ĐT có thể nghiên cứu xây dựng các chương trình như "Giờ đọc sách tại thư viện số" hằng tuần hoặc lồng ghép các dự án học tập yêu cầu học sinh phải tìm kiếm, phân tích và trình bày thông tin từ các nguồn số hóa. Các hoạt động ngoại khóa như cuộc thi "Đại sứ văn hóa đọc" cũng cần được mở rộng thêm hạng mục thi trên nền tảng số.

Xây dựng văn hóa đọc trong kỷ nguyên số là một hành trình lâu dài, đòi hỏi sự chung tay của toàn xã hội, từ việc xây dựng hạ tầng, kiến tạo nội dung đến lan tỏa trong cộng đồng. Với sự vào cuộc đồng bộ và quyết liệt của cả hệ thống, hoàn toàn có thể biến thách thức chuyển đổi số thành cơ hội vàng để nâng cao dân trí, xây dựng một thế hệ công dân mới: Năng động, sáng tạo, có tư duy phản biện và khả năng học tập suốt đời - nền tảng vững chắc nhất cho sự phát triển bền vững của đất nước trong thế kỷ XXI. ■

Khu vườn trong tim ta

Không còn là thế giới phép thuật của Harry Potter, họa sĩ Phạm Quang Phúc - người từng minh họa cho ấn bản toàn cầu của bộ truyện nổi tiếng - lần này đưa độc giả đến với "phép màu trong trái tim con người" qua cuốn sách tranh Khu vườn trong tim ta.

Tác phẩm kể câu chuyện giản dị mà sâu lắng về tình yêu, ký ức và sự chữa lành. Với trẻ em, sách giúp các em hiểu rằng buồn bã, mất mát là điều tự nhiên, yêu thương là cách để vượt qua. Với người lớn, đó là lời nhắc về ký ức gia đình, về sự kết nối giữa các thế hệ - rằng điều quý giá nhất ta để lại cho con trẻ là cách ta sống và yêu thương mỗi ngày. Khu vườn trong tim ta, vì thế, không chỉ dành cho thiếu nhi, mà cho mọi trái tim từng tổn thương và đang học cách nở hoa lần nữa.

HÀ MY

Những giai điệu đồng dao nuôi dưỡng tâm hồn trẻ thơ

Tiếp nối tuyển tập Khúc đồng dao của bé, các bài đồng dao do nhạc sĩ Phạm Tuyên phổ nhạc, độc giả nhí lại đón nhận tập sách thiếu nhi Ngôi làng kì thú. Tập sách là sự kết hợp giữa nhạc sĩ Phạm Tuyên và con gái ông - nhà báo Phạm Hồng Tuyến - hướng đến việc đưa những bài đồng dao quen thuộc đến gần hơn với trẻ em hôm nay. Đặc biệt, cuốn sách được thiết kế theo hình thức đa phương tiện, tích hợp mã QR giúp các bé có thể đọc - nghe - xem đồng thời, mang lại trải nghiệm học mà chơi, chơi mà học đầy hứng khởi. Với nội dung ý nghĩa và hình thức trình bày hấp dẫn, Ngôi làng kì thú là nơi những giai điệu đồng dao tiếp tục ngân vang, nuôi dưỡng tâm hồn trẻ thơ Việt.

BẢO LINH

64 NĂM NGÀY TRUYỀN THỐNG ĐOÀN TÀU KHÔNG SỐ (23.10.1961 - 23.10.2025):

Vang vọng huyền thoại từ làng chài Phước Hải

● **Bài, ảnh: MAI THẮNG**

Giữa làng chài Phước Hải (Bà Rịa - Vũng Tàu), huyền thoại về Đoàn tàu không số trên "Đường Hồ Chí Minh trên biển" vẫn gắn liền với câu chuyện của một người mẹ: Bà Nguyễn Thị Mười (Má Mười Riều) đã hiến 23 cây vàng và toàn bộ gia sản để đóng tàu cho con trai và đồng đội vượt sóng ra Bắc nhận vũ khí chi viện miền Nam.

Trong khói lửa chiến tranh, gia đình nhỏ ấy trở thành điểm tựa tinh thần lớn lao - nơi tình mẫu tử hòa cùng tình yêu đất nước, đã hun đúc sức mạnh để làm nên huyền thoại "Đoàn tàu không số".

Hiến vàng đóng tàu vượt biển

Trong căn nhà nhỏ bên bờ biển Phước Hải, ông Lê Hà - con trai của Má Mười, nay đã ngoài 80 tuổi - vẫn nhớ như in những ký ức của một thời hoa lửa.

Ông kể, năm 1961, khi Đoàn 555 (sau này là đơn vị 1500) nhận lệnh tổ chức vượt biển ra Bắc nhận vũ khí, việc có được một chiếc ghe đủ sức ra khơi là điều vô cùng khó khăn. "Đại đội trưởng Dương Nam Đông hỏi: *Giờ phải có ghe, đơn vị ai có tiền không?* Má tôi liền đứng lên nói: *Có, tôi có 100 đồng*. Rồi má xin làm hậu cứ, lo tiếp tế lương thực và liên lạc khi tàu trở về", ông Hà xúc động nhớ lại.

Số tiền 100 đồng khi ấy là cả một gia tài, nhưng Má Mười không hề do dự. Má bàn với hai cháu trai mua gỗ, mua máy ghe, chuẩn bị 12 cheo lưới, 6 bộ quần áo nâu, làm giấy căn cước giả cho 6 chiến sĩ, trong đó có con trai mình, giả dạng ngư dân đánh cá.

Trước giờ con trai cùng đồng đội lên đường, bà nắm tay con dặn dò: "Các con cứ đi chiến đấu. Ở nhà có má và bà con lo. Miền Nam đang cần vũ khí, cứ yên tâm mà đi". Lời tiễn con giữa tiếng sóng Lộc An rì rào năm ấy đã trở thành ngọn lửa niềm tin cách mạng, tiếp sức cho những người lính trẻ vượt ngàn dặm ra Bắc trên con tàu gỗ đơn sơ không số hiệu, nhưng chất chứa trong đó tình mẹ, lòng dân và khát vọng độc lập.

Gia tài của lòng yêu nước

Ông Lê Hà rưng rưng kể lại chuyện Má Mười bán đôi bông tai cưới, rồi dốc hết 23 cây vàng trong nhà để đóng thuyền, mua gạo nấu cơm cho bộ đội. "Má nói: *Thân mình chẳng tiếc, tiếc chi tiền vàng*", ông nghẹn giọng.

Má Mười Riều kể chuyện vận chuyển vũ khí tại bến Lộc An năm 1963

Ông Lê Hà bên Má

Với số vàng ấy, Má Mười còn mua sẵn 6 tấn gạo, giấu kín để phòng khi đoàn từ Bắc vào cần tiếp tế. Ngày 23.10.1963, chuyến tàu đầu tiên chở 19 tấn vũ khí và 16 chiến sĩ do thuyền trưởng Lê Văn Một chỉ huy đã cập bến Lộc An an toàn.

Khi ấy, Má Mười trực tiếp liên lạc với tàu, yêu cầu tuyệt đối giữ bí mật vì địch đang lùng sục quanh vùng. Má tổ chức dân làng vận chuyển toàn bộ vũ khí vào kho Vàm Láng, cất giấu an toàn, trong khi 16 chiến sĩ tạm nghỉ và ăn cơm ngay tại nhà.

Từ năm 1963-1965, Má cùng dân làng đã đón và cất giấu hơn 50 tấn vũ khí qua ba chuyến tàu không số, chi viện trực tiếp cho chiến trường miền Đông và chiến dịch Bình Giã oanh liệt. Cuối năm 1965, sau nhiều năm bám trụ ở bến Lộc An, Má được điều vào chiến khu D, tiếp tục nuôi giấu và bảo vệ cán bộ hoạt động bí mật. Cuộc sống giữa rừng sâu khắc nghiệt, thiếu thốn trăm bề. Má ăn rau tàu bay, nhai rễ cây rừng, uống nước suối để cầm hơi. Sốt rét rừng khiến Má rụng gần hết răng, nhưng chưa bao giờ than vãn. "Má chỉ sợ cách mạng chậm ngày thắng lợi", ông Hà cho biết.

Trong những năm đó, Má Mười và chồng - ông Lê Văn Riều, cũng là một chiến sĩ hoạt động bí mật, hầu như không có cơ hội gặp nhau. Cuối năm 1965, trong một chuyến công tác, Má bất ngờ gặp lại chồng tại bến Lộc An. Họ chỉ kịp nhìn nhau trong nước mắt, rồi ông lại ra đi… Không ngờ, đó là lần gặp cuối cùng. Ông hy sinh trong một trận càn ác liệt của địch; mãi bốn năm sau, đơn vị mới báo tin, sợ Má quá đau mà ngã gục.

Lúc ấy, con trai Lê Hà đã là đại úy, Thuyền trưởng tàu không số. Đất nước còn trong khói lửa, nỗi đau riêng Má nén lại, hóa thành sức mạnh tiếp tục chiến đấu, cho đến ngày 29.4.1975, khi Vũng Tàu và Côn Đảo được giải phóng. Nước mắt Má rơi trên vai đồng đội, những người còn sống và những người mãi nằm lại, như dòng tri ân lặng lẽ của một người mẹ hiến dâng tất cả cho Tổ quốc.

Di sản tinh thần bất tử

Ngày 24.7.2015, Má Nguyễn Thị Mười - người phụ nữ huyền thoại của làng chài Phước Hải - đã trút hơi thở cuối cùng ở tuổi 95, khép lại một cuộc đời cống hiến trọn vẹn cho Tổ quốc. Nhưng tên tuổi và công lao của Má vẫn được đồng đội, nhân dân và hậu thế khắc ghi, tôn vinh.

Bến Lộc An hôm nay đã đổi thay: Tàu thuyền ra khơi nhộn nhịp, những con đường bê tông nối liền làng biển. Thế nhưng, giữa nhịp sống mới, vẫn thấp thoáng hình bóng người mẹ hiền hậu, sẵn sàng bán cả gia tài để mua gỗ đóng thuyền cho con trai và đồng đội ra khơi đánh giặc, góp sức cho "Đường Hồ Chí Minh trên biển" huyền thoại.

Bên di ảnh người mẹ, ông Lê Hà rưng rưng: "Má tôi mất rồi, nhưng tinh thần của má vẫn còn mãi. Cả đời má chỉ có một ước nguyện: Đất nước bình yên, biển xanh không còn bóng giặc". Và ước nguyện ấy đã thành hiện thực. Trên những con tàu hôm nay vươn khơi nơi đầu sóng, tinh thần của Đoàn tàu không số vẫn sống mãi cùng biển trời Tổ quốc, thắp sáng ngọn lửa yêu nước qua từng thế hệ.

Chiều cuối tuần, gió từ biển Phước Hải thổi về lồng lộng. Trên bến Lộc An, nơi từng in dấu chân của bao chiến sĩ Đoàn tàu không số, những ngư dân trẻ vẫn nhắc đến chuyện người mẹ hiến vàng năm xưa như một niềm tự hào chưa bao giờ vơi cạn.

Ngôi nhà nhỏ của Má nay được chính quyền địa phương tu bổ, giữ gìn như một điểm đến tri ân trong các hành trình "về nguồn". Mỗi khi ghé thăm, các thế hệ đoàn viên, chiến sĩ Hải quân đều thắp nén hương, lặng lẽ cúi đầu trước tấm gương của người mẹ Việt Nam Má Mười Riều: Biểu tượng bất diệt của lòng yêu nước, sự hy sinh và niềm tin son sắt vào thắng lợi cuối cùng.■

Sắc màu Hangeul giữa thành phố học thuật Thủ Đức

Nhân kỷ niệm 579 năm ngày ra đời chữ Hàn (Hangeul) và 33 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Hàn Quốc, Lễ hội chữ Hàn - *Hangeul Festival* 2025 sẽ diễn ra từ 8-18h ngày 25.10 tại Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn (ĐHQG-TP.HCM), cơ sở Linh Xuân, TP Thủ Đức.

Sự kiện do Quỹ Giao lưu quốc tế Hàn Quốc (Korea Foundation - KF), Khoa Hàn Quốc học (Trường ĐH KHXH&NV) phối hợp với Quỹ Học viện King Sejong - Trụ sở chính tại Việt Nam, Trung tâm Học viện King Sejong Hồ Chí Minh 6 và Trung tâm Thông tin - Thư viện - Bảo tàng đồng tổ chức.

Dự kiến, Lễ hội sẽ thu hút đông đảo người tham dự, bao gồm đại diện cơ quan ngoại giao, doanh nghiệp, giảng viên và sinh viên của 26 trường đại học, cao đẳng, trung cấp và phổ thông có đào tạo tiếng Hàn, Hàn Quốc học khu vực phía Nam, cùng các học viên Học viện King Sejong và những người yêu mến văn hóa Hàn Quốc.

Chương trình gồm hai phần: Lễ khai mạc và phần Hội, với sáu cuộc thi hấp dẫn: *K-Pose - Tên trường độc nhất, Vòng quanh Hàn Quốc, Văn hay - Hangeul đẹp, K-pop Up, Đố vui Tiếng Hàn* và *Đại sứ Văn hóa Đọc*. Song song là chuỗi trải nghiệm văn hóa Hàn Quốc trong khuôn khổ *Sejong Munhwa Academy*: Học làm miến trộn, mặc Hanbok, viết thư pháp, làm đồ thủ công, tham gia trò chơi dân gian…

Không chỉ là ngày hội của sinh viên yêu tiếng Hàn, *Hangeul Festival* 2025 còn là dịp để cộng đồng trẻ Việt Nam trải nghiệm thực tế, mở rộng hiểu biết về ngôn ngữ, nghệ thuật và lối sống Hàn Quốc, thể hiện tinh thần năng động, sáng tạo, hội nhập quốc tế của tuổi trẻ TP.HCM.

Từ góc nhìn văn hóa - xã hội, sự kiện góp phần bồi đắp không gian giao lưu Đông Á ngay trong lòng đô thị học thuật Thủ Đức, khẳng định vị thế của Trường ĐH KHXH&NV (ĐHQG-TP.HCM) như một trung tâm kết nối tri thức, văn hóa và hữu nghị Việt - Hàn trong hệ thống giáo dục đại học Việt Nam.

THÙY TRANG

SẮC THÊU ĐÔNG CỨU:

Nét văn hóa tâm linh trong đời sống đương đại

● **NGHIÊM THANH**

Nằm nép mình giữa vùng quê ngoại thành Hà Nội, làng Đông Cứu (xã Thượng Phúc) từ lâu đã được biết đến như một "báu vật" của đất Kinh kỳ. Nơi đây lưu giữ nghề thêu khăn chầu, áo ngự gắn với tín ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ - Di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại được UNESCO vinh danh năm 2016. Ở nơi ấy, từng đường kim, mũi chỉ không chỉ tạo nên những bộ lễ phục lộng lẫy, mà còn chuyên chở tinh hoa văn hóa dân gian và niềm tin tâm linh của bao thế hệ.

Áo Cô Bơ, Cô Chín thêu phượng lối cổ

Nghề thêu gắn liền với tín ngưỡng

Người dân Đông Cứu vẫn kể nhau nghe câu chuyện về Tiến sĩ Lê Công Hành dưới triều Lê Thần Tông. Trong chuyến đi sứ sang phương Bắc thế kỷ XVII, ông học được kỹ nghệ thêu tinh xảo rồi mang về truyền dạy cho dân làng. Từ đó, mảnh đất quê ông trở thành chiếc nôi của nghề thêu Việt, nơi mỗi nếp nhà đều gắn với khung thêu, chỉ màu. Từ truyền thống ấy, Đông Cứu hình thành làng nghề chuyên thêu khăn chầu, áo ngự - những bộ lễ phục lộng lẫy phục vụ nghi lễ hầu đồng trong tín ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ.

Thêu khăn chầu, áo ngự là công việc đặc biệt, bởi đó không chỉ là nghề may mặc, mà còn là một nghi lễ văn hóa tâm linh. Người thợ thêu Đông Cứu được ví như "những họa sĩ thầm lặng", bởi trên nền vải, họ thêu nên cả một thế giới huyền ảo của rồng phượng, mây nước, mặt trời, sóng bạc... Ông Nguyễn Thế Du, Chủ tịch Hội làng nghề thêu Đông Cứu chia sẻ: "Thêu khăn áo hầu đồng đòi hỏi đôi tay khéo léo và kiến thức sâu về tín ngưỡng, về từng giá hầu, từng nhân vật và tuân thủ quy chuẩn khắt khe về hình thức, màu sắc, họa tiết".

Người thợ phải nắm vững kỹ thuật thêu cổ, kết hợp nhiều thao tác phức tạp: Vừa nhồi đặc chỉ, vừa thêu xoắn, vừa bắt nét quanh kim tuyến sao cho mềm mại, tinh xảo. Kỹ thuật "bắt nét kim tuyến" tạo viền cho chùm vân, vảy rồng, móng rồng; "nhồi lộn kim tuyến" dùng cho họa tiết mây, hình thắt, đường cong. Để thêu những hình ảnh sống động như rồng, phượng, cá, chim, mặt trời, nghệ nhân còn áp dụng thêu quắn (se hai sợi chỉ to - nhỏ) hoặc "thêu thắt thịt" nhồi cao, tạo hiệu ứng ba chiều nổi bật.

Trên nền vải ấy, mỗi bộ áo trở thành một câu chuyện sống động: Áo các ông Hoàng thêu rồng uốn lượn, thân rồng lấp lánh kim tuyến, vảy nhồi nổi như đang cuộn mình trong mây, đôi mắt rực sáng giữa nền chỉ vàng - biểu trưng cho quyền uy, khí phách và trí tuệ của bậc anh hùng "hộ quốc an dân". Áo Thánh Mẫu rực rỡ phượng bay, đôi cánh xòe mềm mại, những dải mây và chuỗi hạt thêu quanh tạo cảm giác chuyển động uyển chuyển, vừa sang trọng, vừa nữ tính. Còn áo các Cô lại mang sắc màu phớt nhẹ như sương mai, thanh khiết mà sâu lắng, gợi nét trong trẻo, dịu dàng...

Giữ nhịp thêu xưa giữa đời sống mới

Hơn 80% hộ dân Đông Cứu vẫn còn gắn bó với nghề thêu, nhưng thử thách chưa bao giờ ít. Hàng công nghiệp giá rẻ tràn vào, lớp trẻ ngày càng xa nghề. Có người từng nói: "Nếu chỉ để mưu sinh, chắc chẳng ai còn ngồi cả tháng để hoàn thành một bộ áo".

Thế nhưng, người thợ Đông Cứu vẫn kiên trì bám nghề. Họ học cách kết hợp thêu tay với thêu máy, vừa giữ hồn truyền thống, vừa thích nghi với thời cuộc. Một bộ khăn áo đơn giản có giá vài chục triệu đồng, nhưng những "tòa" khăn áo cầu kỳ, tuân thủ nghi lễ và kỹ thuật cổ có thể trị giá đến vài trăm triệu đồng - đó là giá của tài hoa, của lòng thành kính gửi trong từng mũi kim, sợi chỉ.

Để nghề thêu không chỉ là ký ức của quá khứ, Đông Cứu đặc biệt chú trọng truyền dạy và đào tạo thế hệ trẻ. Từ kiến thức lịch sử, văn hóa, tín ngưỡng đến kỹ thuật thêu cổ điển, những nghệ nhân cao niên tận tâm chỉ bảo lớp học trò từng mẹo nghề, từng cách pha màu, bắt nét sao cho tinh xảo. Nhờ đó, làng nghề đang hình thành một thế hệ nghệ nhân trẻ - vừa kế thừa tinh hoa truyền thống, vừa sáng tạo để thích ứng với thời đại.

Trong số ấy có gương mặt tiêu biểu Nguyễn Thị Xuân (28 tuổi), sinh ra trong gia đình ba đời làm nghề thêu. Tốt nghiệp Đại học Kinh tế Quốc dân, Xuân từng làm việc tại một ngân hàng ở Hà Nội với mức lương ổn định. Nhưng giữa guồng quay phố thị, cô nhận ra niềm vui thực sự không nằm ở những con số hay giấy tờ, mà trong khung thêu, sợi chỉ và câu chuyện văn hóa ẩn chứa trong mỗi bộ áo. Quyết định trở về quê, tiếp nối nghề cha ông, trở thành bước ngoặt đưa cô vào hành trình vừa giữ nghề, vừa mở hướng đi mới cho nghề truyền thống Đông Cứu.

Quyết định ấy không hề dễ dàng. Xuân phải học lại nghề từ cha mẹ, kiên nhẫn từng ngày với những thao tác đòi hỏi sức bền, sự tập trung và lòng tôn kính. Cô mở kênh TikTok, nơi mỗi video vừa là lát cắt nghệ thuật, vừa là cách quảng bá sản phẩm. Người xem được chiêm ngưỡng những tác phẩm nghệ thuật: Tà áo trắng tinh khôi của Cô Bơ, sắc đỏ rực rỡ của Bà Chúa Thác Bờ, ánh kim tuyến lấp lánh trên áo Ông Hoàng Mười. Không chỉ dừng ở hình ảnh, mỗi video còn giới thiệu kỹ thuật thêu, ý nghĩa tâm linh và câu chuyện văn hóa gắn với từng bộ lễ phục, giúp người xem hiểu sâu hơn về giá trị tinh thần của nghề.

Nhờ mạng xã hội, sản phẩm làng nghề đã đến gần hơn với công chúng - từ những người yêu văn hóa dân gian đến khách hàng trong và ngoài nước. Với Xuân, đó là cách kể lại câu chuyện của cha ông, đưa hồn nghề ra khỏi những gian nhà xưa, bước vào đời sống hiện đại bằng ngôn ngữ số nhưng vẫn giữ nguyên sự tinh xảo, thẩm mỹ và trang nghiêm.

Nhìn từng bộ áo hoàn chỉnh, Xuân vẫn không giấu được xúc động: "Mỗi tòa khăn áo là một câu chuyện, là ký ức và tâm linh của cả làng nghề. Khi thêu, em cảm giác như đang nối tiếp hơi thở của tổ tiên và muốn gửi gắm nó đến thế hệ trẻ hôm nay". Chính những người trẻ như Xuân, với lòng say mê và sáng tạo, đang thổi vào nghề thêu Đông Cứu hơi thở mới, để truyền thống không chỉ tồn tại mà còn tỏa sáng trong đời sống đương đại. ■

TP.HCM: Nâng mức hỗ trợ xây nhà ở cho hộ nghèo lên đến 150 triệu đồng

Phó Bí thư Thường trực Thành ủy TP.HCM Lê Quốc Phong đã ký thông báo kết luận của Ban Thường vụ Thành ủy TP về việc nâng mức sàn kinh phí hỗ trợ xây nhà ở cho hộ nghèo, hộ cận nghèo và các hộ có hoàn cảnh khó khăn. Theo đó, Ban Thường vụ Thành ủy thống nhất chủ trương nâng mức hỗ trợ xây nhà ở như sau: 100 triệu đồng/căn đối với khu vực bình thường; 120 triệu đồng/căn tại những khu vực có nền đất yếu; Riêng đặc khu Côn Đảo, mức hỗ trợ được nâng lên 150 triệu đồng/căn.

Đây là sự điều chỉnh đáng kể so với các năm trước, thể hiện sự quan tâm sâu sắc của Đảng bộ, chính quyền và Mặt trận Tổ quốc TP đối với đời sống của người dân yếu thế, đặc biệt là các gia đình nghèo đang gặp khó khăn về nhà ở.

Theo thống kê mới nhất, toàn TP hiện còn hơn 4.000 hộ nghèo và hơn 16.000 hộ cận nghèo. Việc nâng mức hỗ trợ lần này không chỉ giúp họ an cư lạc nghiệp, mà còn góp phần củng cố nền tảng gia đình - tế bào quan trọng của xã hội - hướng tới mục tiêu TP.HCM không còn hộ nghèo vào năm 2030.

Trước đó, UBND TP cũng đã có văn bản chỉ đạo các sở, ngành, cùng UBND các xã, phường và đặc khu triển khai chỉ tiêu giảm nghèo 6 tháng cuối năm 2025, trong đó nhấn mạnh nhiệm vụ ưu tiên hỗ trợ nhà ở, việc làm và an sinh cho các hộ nghèo, hộ cận nghèo. Chính sách mới này được kỳ vọng sẽ thắp thêm niềm tin, động lực và hy vọng cho hàng ngàn gia đình khó khăn trên địa bàn TP - những gia đình đang từng ngày vươn lên trong cuộc sống, giữ gìn và lan tỏa những giá trị tốt đẹp của tình người, tình làng nghĩa xóm giữa lòng đô thị lớn nhất nước.

B.T

TIN THỂ THAO

Tuyển Vovinam dự giải thế giới

Tại Giải Vovinam vô địch thế giới (VĐTG) 2025 sẽ tổ chức tại thành phố Bali (Indonesia) từ ngày 1 - 8.11, đội tuyển Vovinam Việt Nam sẽ tham dự với lực lượng gồm 39 tuyển thủ, thi đấu các nội dung đối kháng và biểu diễn quyền. Trong đó có một số gương mặt được chú ý như Lê Thị Hiền, Ma Thị Hồng Nhung, Nguyễn Hữu Toàn, Phạm Thị Kiều Giang, Nguyễn Mạnh Cường, Lý Chánh Đại, Trần Thanh Vi, Nguyễn Mạnh Phi, Lê Đức Anh, Lê Thị Thương, Nguyễn Quang Triều, Lâm Trí Linh…

Ban huấn luyện đội cho biết, giải VĐTG có ý nghĩa lớn về chuyên môn, đội với lực lượng tốt nhất quyết tâm đạt thành tích cao.

H.L

Bóng rổ chuẩn bị cho SEA Games 33

Hai đội tuyển bóng rổ nam, nữ Việt Nam vừa lên danh sách sơ bộ tập huấn, chuẩn bị chuyên môn hướng tới SEA Games 33. Đội nam có 14 cầu thủ, trong đó có những gương mặt quen thuộc như Chris Dieker, Đinh Thanh Tâm, Tô Ngọc Khánh, Đặng Thái Hưng, Justin Dương Young, Trần Đăng Khoa... Đội nữ cũng sẽ tập huấn dự kiến 14 gương mặt, tiêu biểu như Trương Thảo Vy, Nguyễn Thị Tiểu Duy, Đặng Thị Cẩm Linh, Bùi Thu Hằng, Đặng Thị Thúy Hằng, Trần Thị Yến Vân, Nguyễn Thị Thủy Tiên, Nguyễn Thị Ngọc Trâm...

Các đội sẽ tập luyện tại TP.HCM chuẩn bị chuyên môn trước khi lên đường tham dự SEA Games 33. Dự kiến, bóng rổ Việt Nam sẽ tiếp tục tham dự 4 nội dung môn tại SEA Games 33 là 3x3 nam, nữ; 5x5 nam, nữ.

L.H

Taekwondo thi đấu giải thế giới

Tại Giải Taekwondo VĐTG 2025 diễn ra từ ngày 24 - 30.10 tại Giang Tô (Trung Quốc), đội tuyển Việt Nam tham dự với 10 võ sĩ. Trong thành phần thi đấu lần này, đội tuyển Taekwondo Việt Nam tiếp tục có 3 gương mặt nữ hàng đầu là Trương Thị Kim Tuyền (49 kg), Bạc Thị Khiêm (67 kg) và Phạm Ngọc Châm (62 kg). Cả 3 tuyển thủ trên là những gương mặt trọng điểm được đội tuyển Taekwondo Việt Nam hướng tới nhiệm vụ SEA Games 32. Ngoài ra, nội dung nam sẽ có Nguyễn Hồng Trọng (54 kg), Đinh Công Khoa (58 kg) hay Lê Tuấn (63 kg) được đăng ký tranh tài.

Giải VĐTG là sân chơi quốc tế cuối cùng của các thành viên đội (nội dung đối kháng) trước khi tham dự SEA Games 33.

V.H

ĐỘI TUYỂN BÓNG ĐÁ NỮ:

Sẵn sàng cho hành trình bảo vệ "ngôi hậu"

● **BẢO ANH**

Đội tuyển bóng đá nữ Việt Nam vừa bước vào đợt "rèn quân" tại Trung tâm Đào tạo Bóng đá trẻ Việt Nam (Hà Nội) để chuẩn bị cho SEA Games 33. Hành trình bảo vệ "ngôi hậu" tại kỳ đại hội khu vực sẽ không hề dễ dàng, đòi hỏi thầy trò HLV Mai Đức Chung phải có sự chuẩn bị chu toàn về mọi mặt.

Đội tuyển nữ Việt Nam phải có sự chuẩn bị kỹ lưỡng để đối mặt với những thử thách tại SEA Games 33

Làm tốt khâu chuẩn bị

Lần hội quân này, HLV Mai Đức Chung gọi 26 cầu thủ, nhưng không có cái tên nào của CLB TP.HCM do tập trung thi đấu giải CLB nữ châu Á 2025/26 vào trung tuần tháng 11. Tiền vệ kỳ cựu Tuyết Dung chính thức bắt đầu công tác huấn luyện tại địa phương, không góp mặt lần này. Ba cầu thủ Thái Thị Thảo, Dương Thị Vân và Ngân Thị Vạn Sự hiện đang tập riêng để hồi phục chấn thương, chờ ngày trở lại. Đáng chú ý, một số gương mặt trẻ lần đầu được gọi lên tuyển nhằm thay thế cho các cựu binh vắng mặt. Trong đó, Thanh Hiếu và Trần Nhật Lan là hai cái tên được Ban huấn luyện đánh giá cao về tiềm năng và hứa hẹn sẽ sớm hòa nhập với lối chơi chung của toàn đội.

HLV Mai Đức Chung cho biết: "Chúng tôi mong rằng các cầu thủ trẻ cùng các chị tập luyện hết sức mình phấn đấu tốt để có mặt trong danh sách tham dự SEA Games tới đây. Trong bối cảnh các cầu thủ kỳ cựu cũng đã lớn tuổi luôn muốn nhường lại vị trí cho các cầu thủ trẻ có tài năng, Ban huấn luyện mong muốn các bạn trẻ hãy tiến bộ nhanh để bắt nhịp được với đội, đồng thời luôn tạo điều kiện để các bạn phấn đấu".

Theo kế hoạch, từ ngày 20.11, đội tuyển nữ sẽ sang Nhật Bản tập huấn và dự kiến thi đấu 3 trận giao hữu với "quân xanh" là các CLB có trình độ phù hợp với ý tưởng chuyên môn của Ban huấn luyện, do Liên đoàn Bóng đá Nhật Bản hỗ trợ bố trí. Sau đợt tập huấn, đội sẽ trở về TP.HCM để làm quen với điều kiện thời tiết tương đồng với Thái Lan, trước khi di chuyển sang tham dự SEA Games 33. HLV Mai Đức Chung chia sẻ thêm: "Đội tuyển nữ Việt Nam đã có nhiều cơ hội cọ xát với các đối thủ mạnh như Pháp, Đức, Tây Ban Nha, Hà Lan và gần đây là đội trẻ nữ Australia tại giải Đông Nam Á. Dù thể hình, thể lực còn hạn chế, nhưng cầu thủ Việt Nam có tinh thần thi đấu kiên cường và sự dẻo dai. Trong giai đoạn này, Ban huấn luyện sẽ tăng cường các bài tập thể lực và chiến thuật để nâng cao khả năng thi đấu áp sát".

Lá thăm chia bảng môn bóng đá nữ SEA Games 33 đã đưa đội tuyển nữ Việt Nam - nhà ĐKVĐ sẽ phải đối mặt với thử thách không hề nhỏ. Thầy trò HLV Mai Đức Chung rơi vào "bảng tử thần" cùng Myanmar, Malaysia và Philippines. Theo đánh giá của giới chuyên môn, đây là bảng đấu khó khi có sự góp mặt của 3 đội có khả năng tranh HCV là Việt Nam, Myanmar và Philippines. Trong đó, Myanmar luôn là đội bóng khó chịu với bất kỳ đối thủ nào, còn Philippines với lực lượng là những cầu thủ nhập tịch đang có sự tiến bộ rất lớn trong thời gian qua, họ cũng đang vươn lên mạnh mẽ sau khi góp mặt ở World Cup nữ 2023.

So với bảng còn lại, bảng đấu của Việt Nam rõ ràng khó hơn rất nhiều. Điều đó đòi hỏi thầy trò HLV Mai Đức Chung không chỉ cần bản lĩnh và kinh nghiệm mà còn phải có chiến lược thi đấu hợp lý để tránh sảy chân ngay từ vòng bảng. Một sai lầm nhỏ cũng có thể khiến hành trình bảo vệ tấm HCV SEA Games trở nên đầy trắc trở.

Tập trung toàn lực cho mục tiêu

HLV Mai Đức Chung cho biết, mục tiêu của đội tuyển nữ Việt Nam ở SEA Games sắp tới vẫn phải giành ngôi vị cao nhất: "Chúng ta đều biết các nước cũng đầu tư rất nhiều cho các đội như nhập tịch các cầu thủ rất nhiều và ào ạt gây khó khăn cho chúng ta. Con người Việt Nam thấp bé, sức mạnh yếu nhưng bù lại chúng ta có tinh thần ý chí nhanh nhẹn khéo léo. Đội tuyển nữ quốc gia tiếp tục được lãnh đạo Liên đoàn Bóng đá Việt Nam tạo nhiều điều kiện đi thi đấu tập huấn nước ngoài, cọ xát với những đối tượng mạnh hơn để chúng ta học hỏi rút kinh nghiệm".

Đội tuyển nữ Việt Nam vẫn là ứng viên cho chức vô địch sau chuỗi thành tích ấn tượng với 8 lần giành HCV SEA Games, trong đó có 4 kỳ liên tiếp gần nhất. Tuy nhiên, việc bảo vệ "ngôi hậu" lần này không hề dễ dàng. Sau nhiều năm thi đấu liên tục ở các giải lớn, lực lượng đội tuyển đang trong giai đoạn chuyển giao thế hệ. Một số trụ cột đã qua đỉnh cao phong độ, trong khi các gương mặt trẻ cần thêm thời gian để tích lũy kinh nghiệm.

Điều đáng mừng là dưới bàn tay của HLV Mai Đức Chung - người am hiểu bóng đá nữ Đông Nam Á hơn bất kỳ ai, đội tuyển nữ Việt Nam vẫn duy trì được tinh thần đoàn kết và khát khao cống hiến. Những cầu thủ trẻ như Vạn Sự, Thanh Nhã, Tuyết Ngân, Vũ Thị Hoa hay Mỹ Anh đang từng bước trưởng thành, sẵn sàng gánh vác trách nhiệm lớn hơn trong màu áo đội tuyển. Bóng đá nữ Việt Nam nhiều lần chứng minh bản lĩnh vượt khó của mình. Dù gặp bất lợi về thể hình hay điều kiện thi đấu, các học trò của HLV Mai Đức Chung luôn cho thấy tinh thần chiến đấu kiên cường, kỷ luật và hiệu quả. Chính bản lĩnh ấy đã giúp họ hai lần vượt qua Thái Lan tại giải Đông Nam Á 2025 để giành HCĐ hay thành tích vượt qua vòng loại Asian Cup 2026 mới đây.

Rơi vào "bảng tử thần" là thử thách, nhưng cũng là cơ hội để đội tuyển nữ Việt Nam khẳng định đẳng cấp. Mỗi trận đấu tại SEA Games 33 sẽ là bài kiểm tra thực sự về khả năng thích ứng, bản lĩnh và chiều sâu lực lượng. Nếu vượt qua được vòng bảng đầy chông gai này, các cô gái Việt Nam sẽ có thêm niềm tin và động lực to lớn để tiến thẳng đến mục tiêu bảo vệ HCV.

Hơn bao giờ hết, người hâm mộ Việt Nam đang chờ đợi một kỳ SEA Games mà đội tuyển nữ không chỉ thể hiện bản lĩnh của nhà vô địch, mà còn cho thấy sức sống mới của thế hệ kế cận. Với tinh thần chiến đấu vì màu cờ sắc áo, đoàn quân của HLV Mai Đức Chung hoàn toàn có thể vượt qua thách thức để một lần nữa viết tiếp hành trình huy hoàng của bóng đá nữ Việt Nam trên đỉnh Đông Nam Á.■

HÀ TĨNH:

Phát triển thể thao thành tích cao và ươm mầm tài năng trẻ

● **NGÂN HÀ**

Từ thế mạnh các môn điền kinh, karate, pencak silat, đua thuyền, bóng chuyền, bóng đá thể thao Hà Tĩnh đang từng bước khẳng định vị thế, hướng tới phát triển chuyên nghiệp và nuôi dưỡng lớp VĐV kế cận. Trong cuộc trò chuyện với Báo *Văn Hóa*, bà Phan Thị Thu Hường (ảnh), Giám đốc Trung tâm Huấn luyện và Thi đấu Thể dục Thể thao Hà Tĩnh (HL&TĐ-TDTT) chia sẻ về hành trình ươm mầm tài năng, xây dựng nền thể thao thành tích cao - nơi mỗi tấm huy chương không chỉ là kết quả của rèn luyện mà còn là biểu tượng của ý chí và niềm tự hào quê hương.

Định hướng chiến lược

● **P.V:** *Thưa bà, Hà Tĩnh được xem là địa phương có phong trào thể thao phát triển mạnh trong khu vực Bắc Trung Bộ. Trung tâm định hướng như thế nào để nâng tầm thể thao thành tích cao, đưa Hà Tĩnh trở thành điểm sáng trong bản đồ thể thao quốc gia?*

- Bà Phan Thị Thu Hường: Trong những năm gần đây, Thể thao Hà Tĩnh đã có những bước phát triển vượt bậc, đặc biệt tại các giải đấu quốc gia và quốc tế. Các VĐV đã mang về những tấm huy chương quý giá, đóng góp vào thành tích chung của thể thao tỉnh Hà Tĩnh nói riêng và Việt Nam nói chung. Hằng năm, đoàn Hà Tĩnh tham gia các giải thể thao quốc gia, quốc tế giành trên 200 huy chương các loại. Tuy nhiên, để bứt phá và khẳng định vị thế, chúng tôi xác định phải phát triển thể thao Hà Tĩnh theo hướng chuyên nghiệp - khoa học - bền vững.

Trung tâm tập trung vào ba định hướng chiến lược: Thứ nhất, đầu tư trọng điểm vào các môn thể thao mũi nhọn, thế mạnh của tỉnh như điền kinh, karate, pencak silat, đua thuyền, bóng chuyền, bóng đá... đồng thời đẩy mạnh phát hiện, đào tạo VĐV trẻ theo hướng chuyên nghiệp; thứ hai, nâng cao chất lượng huấn luyện, ứng dụng khoa học công nghệ trong đánh giá và huấn luyện VĐV; thứ ba, đẩy mạnh xã hội hóa thể thao, huy động nguồn lực từ doanh nghiệp, tổ chức xã hội cùng chung tay đầu tư cho thể thao.

Mục tiêu đến năm 2030, Hà Tĩnh phấn đấu có nhiều VĐV góp mặt thường xuyên trong đội tuyển quốc gia và giành huy chương tại SEA Games, ASIAD.

● *Công tác phát hiện, tuyển chọn và đào tạo VĐV trẻ hiện được triển khai ra sao? Trung tâm có những mô hình hoặc chương trình riêng để ươm mầm tài năng thể thao từ cơ sở không?*

- Hà Tĩnh xem phát hiện và bồi dưỡng tài năng trẻ là khâu then chốt. Trung tâm phối hợp chặt chẽ với phòng giáo dục, các trường học, trung tâm văn hóa truyền thông để tổ chức các giải phong trào, qua đó phát hiện hạt nhân năng khiếu. Hiện chúng tôi đang triển khai các lớp nghiệp dư ở bộ môn bóng đá. Các em có năng khiếu được tuyển chọn sớm, được huấn luyện chuyên môn và hỗ trợ thi đấu các giải giao hữu nhằm tạo nguồn cho tỉnh.

VĐV Dư Thị Bông sinh năm 2001, đoàn Hà Tĩnh (thứ 3 từ phải sang) giành 3 HCV ở các nội dung: Thuyền đôi mái chèo đơn nữ hạng nhẹ, thuyền bốn mái chèo đơn nữ hạng nặng và thuyền tám nữ tại Giải Đua thuyền Rowing vô địch châu Á 2025

Trung tâm đang xây dựng mô hình "vườn ươm thể thao" với các lớp năng khiếu ban đầu ở nhiều bộ môn như điền kinh, bóng chuyền, võ thuật… Từ đó, các em có tố chất sẽ được tuyển chọn, đào tạo bài bản theo tuyến năng khiếu - trẻ - đội tuyển. Trung tâm cũng phối hợp với ngành Giáo dục và các CLB thể thao học đường để mở rộng nguồn phát hiện, tạo nền tảng phát triển bền vững, hình thành chuỗi đào tạo liên thông từ phong trào cơ sở đến thể thao thành tích cao.

● *Để tạo ra VĐV đạt chuẩn quốc gia và quốc tế, cơ sở vật chất và đội ngũ huấn luyện đóng vai trò then chốt. Bà đánh giá thế nào về điều kiện hiện nay và định hướng đầu tư trong thời gian tới?*

- Thực tế, điều kiện cơ sở vật chất, trang thiết bị kỹ thuật chưa đồng bộ, hệ thống sân tập, trang thiết bị được xây dựng và sử dụng từ lâu nên đã hư hỏng, xuống cấp; hệ thống nhà ăn, ở của HLV, VĐV bị quá tải, chưa đáp ứng được yêu cầu. Đội ngũ HLV hiện có hơn 17 người trong biên chế và 17 người được triệu tập theo chính sách đặc thù của tỉnh. Song, hiện vẫn thiếu hụt HLV ở một số bộ môn, dẫn đến tình trạng một số lãnh đạo bộ môn phải kiêm nhiệm công tác huấn luyện. Điều này phần nào ảnh hưởng đến hiệu quả chuyên môn và công tác đào tạo VĐV kế cận.

Trong thời gian tới, chúng tôi rất mong tỉnh tiếp tục quan tâm, bổ sung biên chế và chính sách thu hút nhân lực thể thao chất lượng cao.

Khát vọng tương lai

● *Trong môi trường thể thao vốn đòi hỏi kỷ luật, cường độ cao và cạnh tranh khốc liệt, việc một phụ nữ đảm nhiệm vai trò Giám đốc Trung tâm HL&TĐ-TTDT là điều đặc biệt. Bà nhìn nhận thế nào về vai trò, lợi thế cũng như thách thức của phụ nữ khi làm công tác huấn luyện, quản lý thể thao thành tích cao?*

- Thể thao là lĩnh vực đòi hỏi kỷ luật, sức bền và tinh thần mạnh mẽ. Do đó, phụ nữ khi đảm nhận vị trí lãnh đạo phải vừa cứng rắn trong nguyên tắc, vừa mềm dẻo trong điều hành.

Là một người cũng từng trưởng thành từ VĐV, tôi luôn coi trọng yếu tố con người, vì đằng sau mỗi thành tích là nỗ lực của VĐV, của HLV và cả hậu phương gia đình. Với phụ nữ làm quản lý, lợi thế lớn là sự thấu hiểu, tinh tế và khả năng truyền cảm hứng. Nhưng đồng thời, cũng phải không ngừng học hỏi, rèn luyện bản lĩnh để dẫn dắt đội ngũ trong môi trường áp lực cao.

● *Trong bối cảnh thể thao chuyên nghiệp chịu tác động mạnh của kinh tế thị trường và công nghệ, Trung tâm có giải pháp gì để vừa giữ được tinh thần thể thao chân chính, vừa tạo cơ hội phát triển bền vững cho VĐV trẻ?*

- Thể thao không chỉ là thành tích mà còn là giáo dục nhân cách và khát vọng vươn lên. Ở Trung tâm, chúng tôi luôn đặt yêu cầu rèn luyện đạo đức, kỷ luật, tinh thần tập thể lên hàng đầu. Các vận động viên trẻ được học văn hóa, kỹ năng sống, kỹ năng giao tiếp, tinh thần fair-play song song với huấn luyện chuyên môn. Chúng tôi thường xuyên tổ chức các buổi giao lưu, giáo dục truyền thống, hoạt động thiện nguyện, để các em hiểu rằng vinh quang thể thao phải gắn liền với trách nhiệm xã hội.

Trước tác động của kinh tế thị trường và công nghệ, Trung tâm tăng cường quản lý, định hướng tư tưởng, xây dựng môi trường tập luyện lành mạnh, đồng thời mở rộng hợp tác, ứng dụng khoa học - công nghệ trong huấn luyện để tạo cơ hội phát triển bền vững. Mục tiêu là hình thành lực lượng VĐV trẻ vừa có tài năng, vừa có nhân cách, biết cống hiến cho thể thao và xã hội, đó là nền tảng để thể thao Hà Tĩnh phát triển bền vững, lâu dài.

● *Nhìn về tương lai, bà kỳ vọng điều gì về lớp VĐV trẻ Hà Tĩnh trong 5-10 năm tới, một thế hệ có thể chinh phục đấu trường lớn, đồng thời là niềm tự hào của quê hương trên bản đồ thể thao Việt Nam?*

- Tôi tin rằng thế hệ VĐV trẻ Hà Tĩnh hôm nay là nguồn năng lượng mới tự tin, bản lĩnh và khát khao cống hiến. Với định hướng đầu tư đúng và sự đồng hành của xã hội, chúng tôi kỳ vọng trong 5-10 năm tới, Hà Tĩnh sẽ có nhiều gương mặt thi đấu xuất sắc ở cấp quốc gia, khu vực, thậm chí góp mặt tại đấu trường châu Á và Olympic.

Quan trọng hơn, tôi mong các em trở thành những công dân tốt, có bản lĩnh, có trách nhiệm với quê hương, tiếp nối truyền thống hiếu học, kiên cường và giàu nghị lực của con người Hà Tĩnh. Mục tiêu cao nhất là xây dựng thể thao Hà Tĩnh không chỉ mạnh về thành tích, mà còn đẹp trong tinh thần và giá trị con người. ■

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Dấu ấn mới của đối ngoại Việt Nam

● HỒNG NHUNG

Từ ngày 25-26.10 tại Hà Nội, sẽ diễn ra Lễ mở ký Công ước của Liên Hợp Quốc về chống tội phạm mạng (Công ước Hà Nội) với chủ đề "Chống tội phạm mạng - Chia sẻ trách nhiệm - Hướng tới tương lai". Đây là lần đầu tiên một công ước quốc tế lớn về phòng, chống tội phạm mạng và hợp tác tư pháp điện tử xuyên biên giới được mang tên thủ đô Hà Nội.

Lễ mở ký Công ước của Liên Hợp Quốc về chống tội phạm mạng sẽ diễn ra vào ngày 25-26.10

Trong bối cảnh thế giới còn tồn tại nhiều khác biệt về cách tiếp cận an ninh mạng, chủ quyền số và quyền riêng tư dữ liệu, các nguy cơ về an ninh truyền thống cũng như phi truyền thống luôn thường trực, đe dọa an ninh, chủ quyền của mỗi quốc gia, trong đó tội phạm mạng nổi lên là một thách thức đặc biệt nguy hiểm, tác động trực tiếp tới an ninh của tất cả các nước. Để ứng phó hiệu quả, thế giới cần có giải pháp đồng bộ ở cả cấp quốc gia và quốc tế, phát huy sức mạnh toàn cầu, toàn diện, toàn dân. Trước diễn biến đó, năm 2019, Liên Hợp Quốc đã khởi xướng xây dựng Công ước về Chống tội phạm mạng, văn kiện đầu tiên mang tính bao trùm của Liên Hợp Quốc trong lĩnh vực này.

Ngay từ thời gian đầu tiên, Việt Nam đã tích cực ủng hộ sáng kiến quan trọng này. Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Đặng Hoàng Giang, Trưởng đoàn đàm phán của Việt Nam ghi nhận trong suốt các năm từ 2022-2024, được sự ủy quyền của Chủ tịch nước, Đoàn công tác liên ngành của Chính phủ Việt Nam, với nòng cốt là Bộ Công an và Bộ Ngoại giao cùng với các cơ quan liên quan đã chủ động, tích cực tham gia đầy đủ cả 8 vòng đàm phán của Công ước. Đến ngày 24.12.2024, Đại hội đồng Liên Hợp Quốc đã chính thức thông qua Công ước về chống tội phạm mạng. "Việt Nam luôn xác định tích cực, chủ động tham gia định hình các khuôn khổ pháp lý quốc tế để bảo đảm tốt nhất lợi ích của quốc gia. Đó chính là tinh thần, là phương châm chúng ta tham gia tiến trình đàm phán Công ước này", ông Đặng Hoàng Giang nhấn mạnh.

Trong thông điệp nhân dịp Việt Nam đăng cai Lễ mở ký Công ước của Liên Hợp Quốc về chống tội phạm mạng tại Hà Nội, Chủ tịch nước Lương Cường khẳng định, Việt Nam nhận thức rõ với đặc tính không biên giới của không gian mạng, muốn chống tội phạm mạng hiệu quả phải thông qua đoàn kết, hợp tác giữa các quốc gia và thượng tôn pháp luật. Do đó, Công ước đặt ra khung pháp lý về hợp tác quốc tế trong đấu tranh chống tội phạm mạng, bảo đảm các nước thành viên, đặc biệt là các quốc gia đang phát triển, các quốc gia dễ bị tổn thương, được hỗ trợ, nâng cao năng lực đối phó với loại tội phạm này.

Chủ tịch nước Lương Cường tin tưởng, với sự tham gia và cam kết của các quốc gia, Lễ mở ký Công ước tại Hà Nội sẽ trở thành dấu mốc lịch sử, khẳng định giá trị của chủ nghĩa đa phương với Liên Hợp Quốc là trung tâm, gửi đi thông điệp mạnh mẽ về quyết tâm của Việt Nam trong chống tội phạm mạng và xây dựng một thế giới hòa bình, công bằng, thượng tôn pháp luật, vì lợi ích của thế hệ hôm nay và mai sau. "Chúng tôi mong muốn sự kiện này không đơn thuần chỉ là một thủ tục pháp lý, mà còn là nền tảng để thúc đẩy đối thoại, chia sẻ kinh nghiệm, tăng cường quan hệ đối tác giữa các chính phủ, tổ chức quốc tế, khu vực tư nhân và trở thành diễn đàn để thúc đẩy thực hiện Công ước của Liên Hợp Quốc và hợp tác toàn cầu trong chống tội phạm mạng", Chủ tịch nước Lương Cường nhấn mạnh trong thông điệp nhân dịp Việt Nam đăng cai Lễ mở ký Công ước của Liên Hợp Quốc về chống tội phạm mạng vào 25-26.10 tới.

Hà Nội, thành phố vì hòa bình sẽ trở thành "điểm hẹn" của cộng đồng quốc tế trong hai ngày 25-26.10 khi Lễ mở ký Công ước của Liên Hợp Quốc về chống tội phạm mạng diễn ra. Việc lựa chọn thủ đô Hà Nội làm địa điểm tổ chức Lễ mở ký Công ước Liên Hợp Quốc về chống tội phạm mạng, mang tên Công ước Hà Nội là một dấu ấn quan trọng trong đối ngoại đa phương của Việt Nam.

Với tên gọi Công ước Hà Nội, vị thế của Việt Nam đang thể hiện sự chuyển mình mạnh mẽ từ vai trò là "người tham gia" sang "người định hình luật chơi" trong các vấn đề toàn cầu. Từ đó, góp phần nâng cao vị thế, ảnh hưởng và hình ảnh Việt Nam trên trường quốc tế. Qua việc tổ chức sự kiện đa phương quan trọng lần này, Việt Nam sẽ đóng vai trò là một đối tác tin cậy, tiếp tục khẳng định nỗ lực và cam kết mạnh mẽ trong thúc đẩy hợp tác đa phương. Việc đảm nhiệm vai trò chủ nhà đăng cai và đồng chủ trì nhiều phiên thảo luận cũng cho thấy uy tín của Việt Nam trong đối ngoại đa phương với các nước.

Dự kiến, trong khuôn khổ Lễ mở ký công ước sẽ diễn ra Phiên thảo luận toàn thể cấp cao, các tọa đàm bàn tròn cấp cao và các hội nghị bên lề về hợp tác quốc tế phòng chống tội phạm mạng. Chủ tịch nước Lương Cường sẽ chủ trì Lễ mở ký Công ước, cùng với sự tham dự của Tổng Thư ký Liên Hợp Quốc Antonio Guterres và nhiều lãnh đạo cấp cao các nước, các tổ chức khu vực và quốc tế. Với phương châm nâng tầm đối ngoại đa phương, sự kiện lần này không chỉ mang ý nghĩa về mặt pháp lý quốc tế, mà còn khẳng định vị thế, uy tín và năng lực hội nhập toàn cầu của Việt Nam trong kỷ nguyên số. ■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

Sáng kiến văn hóa mang dấu ấn Việt Nam ở tầm toàn cầu

● TÙNG QUANG

Việc Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên Hợp Quốc (UNESCO) vừa thông qua sáng kiến của Việt Nam về "Thập kỷ quốc tế về Văn hóa vì phát triển bền vững", hướng tới thúc đẩy vai trò của văn hóa trong phát triển toàn cầu một lần nữa khẳng định vai trò, vị thế và uy tín của Việt Nam tại UNESCO và trên trường quốc tế, đồng thời cho thấy đề xuất của Việt Nam phù hợp với quan tâm chung của cộng đồng quốc tế, nhất là trong bối cảnh thế giới phải đối mặt với nhiều thách thức hết sức phức tạp hiện nay.

Trước đó, đoàn đại biểu Việt Nam do Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng dẫn đầu đã tham dự Hội nghị Thế giới về Chính sách văn hóa và phát triển bền vững (MONDIACULT 2025) do UNESCO phối hợp với Chính phủ Tây Ban Nha tổ chức diễn ra từ ngày 29.9 - 1.10.2025 tại Barcelona (Tây Ban Nha). Hội nghị đã quy tụ các Bộ trưởng/Trưởng đoàn từ 163 quốc gia và 90 tổ chức quốc tế, 100 tổ chức phi chính phủ và 2.500 đại biểu là các chuyên gia, nhà khoa học, người thực hành văn hóa, nghệ sĩ, phóng viên truyền thông… Trong bài phát biểu quan trọng tại Diễn đàn quốc tế về quyền văn hóa và kinh tế văn hóa, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng đề xuất sáng kiến của Việt Nam về triển khai Thập kỷ văn hóa vì sự phát triển bền vững, trong đó tập trung triển khai các ưu tiên, nội hàm quan trọng về văn hóa đã, đang và sẽ được Cộng đồng quốc tế quan tâm và đề cập; kiến nghị cộng đồng quốc tế quan tâm triển khai thực hiện trong thời gian sắp tới, góp phần đảm bảo thế giới ngày càng hòa bình, ổn định và thịnh vượng.

Đây cũng là lần đầu tiên Việt Nam đề xuất sáng kiến về văn hóa mang tầm vóc toàn cầu. Đề xuất của Việt Nam đã được các diễn giả khác trong Diễn đàn ủng hộ mạnh mẽ. Ngay sau đó, tại trụ sở của UNESCO ở Paris (Pháp), Kỳ họp lần thứ 222 Hội đồng chấp hành UNESCO đã nhất trí thông qua sáng kiến của Việt Nam, đồng thời đề nghị Liên Hợp Quốc xem xét công bố "Thập kỷ quốc tế về Văn hóa vì sự phát triển bền vững" sớm nhất có thể, ưu tiên giai đoạn 2027-2036.

Theo quy trình, đề xuất sẽ được trình lên Đại hội đồng UNESCO tại kỳ họp tháng 11.2025 và tiếp đó là Đại hội đồng Liên Hợp Quốc xem xét thông qua, dự kiến trong năm 2026. Việc được Hội đồng chấp hành UNESCO nhất trí thông qua lần này được xem là bước khởi đầu quan trọng hướng tới việc chính thức công bố "Thập kỷ quốc tế về Văn hóa vì sự phát triển bền vững", một sáng kiến mang dấu ấn Việt Nam ở tầm toàn cầu.

Sáng kiến này thể hiện nỗ lực và bước đi cụ thể nhằm góp phần triển khai chủ trương và chính sách của Đảng và Nhà nước về hội nhập quốc tế sâu rộng trong tình hình mới, chấn hưng và phát triển văn hóa Việt Nam trong kỷ nguyên mới, đồng thời đẩy mạnh và nâng tầm đối ngoại đa phương, ngoại giao văn hóa và văn hóa đối ngoại.

Đây là đóng góp quan trọng của Việt Nam vào việc thúc đẩy sứ mệnh, mục tiêu và vai trò của UNESCO, đặc biệt trong lĩnh vực văn hóa, đồng thời thể hiện tinh thần chủ động, tích cực và trách nhiệm của Việt Nam trên cương vị thành viên Hội đồng chấp hành UNESCO nhiệm kỳ 2021-2025, được nhiều nước và lãnh đạo UNESCO đánh giá cao.

Cùng với những thành tựu nổi bật trong nước, văn hóa đang trở thành sức mạnh đoàn kết dân tộc, sức mạnh nội sinh, là mục tiêu, động lực cho sự phát triển bền vững của đất nước, văn hóa đối ngoại ngày càng được tăng cường, góp phần nâng tầm đối ngoại đa phương của Việt Nam, làm nên thành tựu chung trong công tác đối ngoại của đất nước. ■